REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Numĕr de Dumineca 6).

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Dumineca* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 coróne. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 31.—Anul LXVI. Brașov, Dumineca 9 (22) Februarie 1903.

Miserie în popor.

(*a*) In țéra franțuzéscă este o provincie, numită Bretagne, care este situată pe malul mării.

Locuitorii acestei provincie sunt nisce ómenĭ harnicĭ și cu frica lui Dumnedeu. Ei își câștigă pânea de tóte dilele cu pescuitul.

Aicĭ se pescuesc pescișorii aceia mititei, numițĭ „sardele“, pe carĭ îi vedem și pe la noi prin cele prăvălii, în cutii de tinichea.

Bretonii ies în largul mării la pescuit, ér nevestele și copiiĭ lor lucréză prin fabricĭ: pun sardelele în unt de lemn și le așédă în cutii mai marĭ și mai micĭ.

Mii și mii de familii își câștigă ast-fel esistența prin munca mânilor lor.

Precum însĕ proprietarul de mine se întêmplă sĕ nu găséscă în tot-déuna vîna aceea bogată de aur și este nevoit sĕ scurme pământul anĭ de dile, până i se arată érăși norocul, și precum agricultorul își vede adesea nimicite ostenelele prin secetă, grindină, revărsărĭ de ape séu lăcuste, — așa și pescarului i-se întêmplă câte odată sĕ nu i-se arate binecuvêntarea. Pescuitul este o pâne bună, când pescariul are ce pescui. Ce se face însĕ pescariul, când nu sunt pescĭ? Ce se face Bretonul, când nu vin sardelele la cóstele mării și fabricile de conserve nu dau de lucru nevestei și ficei lui?

Anul acesta n'au venit sardelele la cóstele Bratagnei și mii și mii de brațe n'au ce lucra și mii de mii de gurĭ n'au ce mânca.

Au răbdat bieții Bretonĭ cât au răbdat, de la o vreme însĕ i-a răsbit fómea și un țipet de durere a străbătut întrégă Franța: Bretonii mor de fóme!

Și s'au format comitete în Franța carĭ au luat asupra lor sarcina de a strînge milă pentru sĕrmanii Bretonĭ și a pĕtruns vestea despre miseria Bretonilor și în streinătate și Țarul Rusiei a dăruit și el mai multe mii de francĭ pentru alinarea sĕrăciei din Bretagne.

A pĕtruns vestea și la noi și ne am înduioșat cetind prin diare, că departe departe de noi esistă mii și mii de ómenĭ, carĭ n'au ce mânca, pentru-că le-a secat isvorul de venit și n'au unde munci, ca sĕ-șĭ câștige bucățica de pâne.

Căcĭ sufletul omenesc așa e alcătuit, sĕ se cutremure și sĕ fie pĕtruns de milă, când aude că deaprópele nostru, fie acela orĭ cât de îndepărtat de noi, sufere — de fóme.

Cu cât mai mult va trebui sĕ ne înduioșăm, când audim, că nu în țĕrĭ strĕine, ci în țéra nóstră și nu ómenĭ de limbĭ strĕine, ci frațĭ de ai noștri, Românĭ ca și noi, au ajuns în urma vitregiei timpurilor sĕ sufere miserie.

In nenumĕrate rêndurĭ am vorbit despre revărsările din Maramurĕș și Solnoc-Dobêca, carĭ au nimicit tótă recolta anului trecut, aducênd sĕrăcia cea négră în casele Românilor. In timpul din urmă se mai aud veștĭ de acestea și din comitatul Sătmariului, mai ales din părțile cunoscute sub numele de „Țéra Oașului“. Se dice că autoritățile au intervenit la guvern, cerênd ajutor pentru cei lipsițĭ. Din Maramureș însĕ am primit înscințare, că din numitele ajutóre ómenii lipsițĭ mai nicĭ un folos nu au.

Mai este încă un ținut, și acesta tot românesc, unde s'a încuibat anul trecut sĕrăcia. Acesta este ținutul Beiușului.

Deputatul Barta Ferencz, alesul Beiușului, a făcut interpelație în dietă întrebând guvernul, décă are de gând sĕ sară în ajutorul poporului din acel ținut, care se află într'o miserie ne mai pomenită? Cu acéstă ocasiune a depus pe masa dietei câteva bucățĭ de pâne și un coșuleț de făină de mălaiŭ mucegăit, ca sĕ vadă deputații cu ce se hrănesc locuitorii din acea parte a țĕrii. Anul trecut a fost un an din cele mai nenorocite. A dat bruma peste bucate înainte de a se cóce, au înghețat pomele, ér ómenii, spunea deputatul Barta, sunt aduși la desperare și prin faptul, că nu mai au unde-șĭ pășuna vitele, din causă, că la domeniul episcopesc din Beiuș li-se cere arêndă ne mai pomenită.

Deputatul Barta, care e koșutist sĕ înțelege, n'a putut sĕ-șĭ rostéscă interpelația, fără sĕ releveze, că Românii din părțile acelea la 1848 au luptat cu Kossuth și că și astădĭ sunt aderențĭ ai ideii de stat maghiar.

A ajuns va sĕ dică a se discuta miseria poporului în palatul grandios de pe malul Dunării. Din milióne acelea multe, carĭ s'au cheltuit cu zidirea lui, décă ai lua numai a cincea parte, ar fi de ajuns pentru a alina tóte suferințele ținuturilor, carĭ strigă după ajutor.

Sĕrăcia însĕ, provocată de anul neroditor séu de arêndile cele marĭ pe carĭ le cere domeniul episcopesc din Beiuș — se va puté vindeca ușor, căcĭ după anii rĕi, dă Dumnedeu sĕ vină anĭ bunĭ, ér arênda pășunelor se póte scădé. Insĕ sĕrăcia mai are și alte cause, și acestea sunt dările cele multe și grele, carĭ apasă poporul.

E ciudat lucru, că tocmai când tótă lumea se plânge de sĕrăcie, guvernul vine cu proiecte pentru a-se mări lefurile deregătorilor și e ciudat lucru, că tocmai partidul koșutist din care face parte și d-l Barta, reclamă armată independentă unguréscă, când după-cum a arătat un deputat din Viena, armata independentă ungurésca, ar înghiți pe an cu 38 milióne mai mult.

Au mai fost crise financiare și sĕrăcie și în alte țĕrĭ, ca sĕ nu mergem mai departe, în vecina România, dér acolo s'a făcut tocmai contrarul de ceea-ce se face la noi, adecă s'au redus lefurile funcționarilor.

Ca sĕ ne facă decĭ d. Barta sĕ-l credem, că urmăresce în adevĕr binele poporului, sĕ propună în dietă ca măcar o parte neînsemnată din banii ce se dau pentru înființarea de școlĭ de stat și alte instituțiunĭ menite a propaga numai limba și cultura maghiară sĕ se întrebuințeze spre înființarea de instituțiunĭ pentru întărirea economică a poporului.

Atuncĭ chiar și adversarii lui vor recunosce, că motivele interpelației lui sunt sincere și menite în adevĕr a ridica bunăstarea poporului.

Revista politică.

Sĕptĕmâna acésta au fost ședințe estra-ordinar agitate în *dieta ungară*. Patima cu care se discută asupra *proiectelor militare* și-a ajuns culmea în ședințele de Marțĭ și Miercurĭ, când ministrul de honvedĭ br. Geza Fejervary a luat cuvêntul, ca sĕ rĕspundă deputaților din oposiție. Fejerváry a fost necruțător și nealegător în cuvinte. Ministrul de honvedĭ a învinuit pe cei din partidul lui Kossuth, că atacă în mod pătimaș pe Maj. Sa, dinastia și guvernul, tractéză stégul armatei ca pe-o obélă și vorbesc în ton atât de aspru, încât nicĭ afară de dietă nu vorbesc așa. Fejervary a avut cu kossuthistul Lengyel Zoltan un viu schimb de vorbe, din care causă kossuthiștii au făcut un tărăboiŭ atât de mare, încât presidentul fu silit sĕ ridice ședința. Din pricina cuvintelor, ce le-a dis lui Lengyel, acesta l'a provocat la duel. S'au bătut cu săbiile și Fejervary fu rănit.

In ședința de Joi un alt deputat kossuthist, Babo, s'a legat de persóna Maj. Sale, trăgêndu-i la îndoiélă sentimentele constituționale. Presidentul l'a oprit sĕ vorbéscă despre persóna monarchului, dér Babo tot nu s'a astîmpĕrat și a vrut sĕ se ocupe érăși de monarch, însĕ presidentul l'a oprit și a doua-óră. Pe când se petreceau acestea, unul din cei mai bĕtrânĭ ai stângei kossuthiste, Madarasz, dise, că Maj. Sa „numai cu cuvêntul e constituțional“.

In contra proiectelor militare se face mare agitație și în afară de dietă. Astădĭ, Sâmbătă, va sosi în Budapesta o deputație de 100 membri din Félegyhaza, ca sĕ presente dietei și guvernului un protest contra proiectelor. S'a pus la cale, din acest incident, o mare manifestație.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cântec.

De câte-orĭ te-apropii
De-atâte-orĭ re'nviu...
Mai bine mergĭ departe
Și lasă-mĕ pustiu.

De-apururea dormi-voiŭ
In giulgiul meu de dor...
La ce'mĭ tot dai viață
Și-apoi mĕ lașĭ sĕ mor.

Viața ce 'mi-e bună
Mereu sĕ mi-te pierd?...
— De nu eștĭ tu pe lume
Pe cine sĕ desmierd?!

Veturio.

Doue spovedanii.

Nuvelă de N. V. Piperescu.

— Fine. —

In patru-decĭ de anĭ de viĕță, dicea el că nu ar fi pierdut atâta putere ca în cele trei-decĭ și patru de dile cât a stat în șura cu paiele. Era bine cu tótă lumea și chiar cu Iorgu lui Dimie, — Costache al Croitorului.

Lucra meșteșugul ciobotăriei dér vara nu mai făcea plugărie, căcĭ dicea că nu mai póte.

Mai prinsese ér sĕmênță de parale, îngropase pe badea Constantin și îi purtase tóte prasnicile, trăia singur în casa lui tată-sĕu, mulțĭ îi erau datorĭ pe ciobote și pe împrumuturĭ, ba la nisce paștĭ făcuse și lui Iorgu lui Dimie pentru dênsul și pentru Frăsina câte o părechie de ciupicĭ (botine, ghete) tot pe datorie.

Intr'o di de Dumineca Tomei i-se păru lui Iorgu că Frăsina se prea uita lung la un flăcău. Iorgu care se cam chefuise o luă la suduit în mijlocul horei și înfierbântându-se mai tare o luă de códe și începu a o bate, până ce au sărit ómenii de au scos'o din mânile lui.

Frăsina plângênd striga cu desnădejde: Vrea sĕ mĕ omóre și pe mine ca pe Costache al Croitorului.

Tóte bănuelele ómenilor rĕmaseră adeverite prin aceste câte-va vorbe ale Frăsinei. Unii le spuseră lui Costache, dér el sĕ făcea că nu bagă de sémă și o ținea una și bună că li-o plăti Dumnedeu la vrășmașii lui, că nicĭ el nicĭ ómenii nu le pot plăti mai bine.

Trecuse mai bine de dece anĭ. Aprópe se uitase întêmplarea lui Costache cu paile. Iorgu lui Dimie încetul cu încetul sărăcise așa că nu mai avea decât ce-i dăduse Radu de zestre și o mârțogă de iépă bătrână. Petecĭ peste petecĭ pusese pe straile lui din dilele cu dare de mână.

Intr'o di Frăsina se duse la Costache sĕ-i cârpéscă o părechie de papucĭ, și pe când lucra Costache, ea oftând începu sĕ-i spuie că i-a fost tare drag când era fată mare și că décă o cerea îl lua pe dênsul și nu-șĭ mai lega capul cu Iorgu, care o bate și o chinuesce.

La vorbele Frăsinei, Costache îi rĕspunse că așa a vrut Dumnedeu; dér vorbele Frăsinei încolțiră în capul lui Costache gândul rĕsbunărei asupra lor mai cu sémă că din cele ce vedea dênsul și din spusele lumei lui Iorgu Frăsina lui era strașnic de dragă.

După vre-o sĕptĕmână Iorgu lui Dimie căuta pe capete sĕ se împrumute cu dece galbenĭ, ca sĕ nu-i vêndă pentru nisce datorii o falce de loc, și nu găsea nicăirĭ.

Nevoia îl îndréptă și la Costache al Croitorului.

Costache îi dădu banii: întăriră înscrisul la primărie și din asta se făcuse bunĭ prietinĭ. De multe-orĭ Iorgu era la Costache, stăteau până séra târdiu de vorbă, ba încă din prietinia asta lumea vorbea că Iorgu a mai părăsit darul beției.

Cam bănuiau unii și pe Frăsina că ar fi amestecată în prietenia asta, ér alții diceau că Costache căuta sĕ mai ședă odată în paie, a uitat pățania cea veche,

Și în *parlamentul austriac* s'a desbătut sĕptĕmâna acésta asupra amintitelor proiecte. La așa numitul proiect de apĕrare a țĕrii, a luat între alții cuvêntul șeful partidului creștin-social și primar al Vienei, Dr. *Lueger*. El a ținut un discurs mai lung și profitând de ocasie a dat o lecție usturătóre acelora dintre șoviniștii maghiarĭ, carĭ ridică pretensiunĭ îndrăsnețe cu privire la armata comună.

Armata, dise Lueger, nu-i permis sĕ devină în parte maghiară, ea trebue sĕ rĕmână comună, armață imperială, cum a fost și până acum. Spre scopul acesta Lueger în numele partidului sĕu face propunerea, ca „Reichsratul" sĕ învite guvernul militar, ca unitatea armatei sĕ nu se știrbéscă și sĕ fie respinsă cu energie orĭ-ce tendință spre schimbarea stégurilor séu emblemelor armatei.

In cestiunea acésta a vorbit și deputatul br. *Morsey*. El dise, că cu considerare la întêmplările din Ungaria, parlamentul austriac sĕ nu lase, ca unitatea armatei sĕ fie sguguită. „Ceea-ce se întêmplă în Ungaria — continuă Morsey — provócă protestarea tuturor patrioților austriacĭ. (Vii aprobărĭ). Noi a trebuit sĕ vedem, că la ordinul șoviniștilor maghiarĭ, Banul Croației a dispus sĕ se ia jos stégul negru-galben în Semlin. Ne-am obicĭnuit de anĭ de dile, ca stégul acesta negru-galben sĕ fie batjocurit în Ungaria (Strigărĭ de: Pfui!) Acest stég negru-galben este pentru nou simbolul amintirilor gloriose, care s'a înrădĕcinat în inimile nóstre. Trebue sĕ protestăm aicĭ sĕrbătoresce când vedem batjocurile, ce i-se fac acestui stég. Este o graniță peste care nu se póte trece. Se dovedesce acum cât de greșit a fost în principiu a-se face concesiunĭ cât de neînsemnate. Adĭ se ating de stég și de embleme și vréu sĕ sgudue unitatea armatei. Pretind armată națională maghiară, și ar voi, ca stegul negru-galben sĕ nu mai fie arborat ca emblemă a monarchiei comune. Noi însĕ trebue sĕ menținem neclintit vechia armată gloriósă, ca singura garanție a patriei comune Austro-Ungaria. Numirea de *monarchie austro-ungară* s'a stabilit în mod pregnant în rescriptul din 14 Nov. 1868 adresat cancelarului Beust. In Ungaria se refer acum la un ordin privitor la armată. Ordinul acesta nu s'a publicat nicĭ odată, cel către Beust însĕ da. Legile ungare încă stabilesc clar basa comună a armatei comune". (Vii aprobărĭ. Oratorul primesce numĕróse felicitărĭ).

Evenimentele ce se petrec în *Peninsula-balcanică*, mai ales însĕ *cestiunea macedoneană* ține în mare încordare spiritele și dă mult de lucru diplomației europene. Tótă sĕptĕmâna s'a vorbit despre pregătirĭ militare în Turcia, Bulgaria, Rusia, și chiar și la noi. Faimele despre isbucnirea apropiată a rĕsboiului s'au ținut lanț și lumea nu vorbesce despre alt-ceva cu mai mare interes, decât despre evenimentele ce se prepară în rĕsăritul european.

Puterile marĭ europene, mai ales Rusia și Austro-Ungaria șĭ-au pus în gând sĕ înlăture turburările din Macedonia și sĕ introducă în acéstă provincie stărĭ mai europenescĭ. Ele au pregătit un plan de reforme pentru Macedonia, plan pe care l'au presentat cabinetelor europene spre aprobare. Marile puterĭ l'au aprobat deja și acum rĕmâne sĕ-l aprobe și Sultanul, căruia i-s'a dat, cum dă doftorul un hap de înghițit bolnavului. Cabinetele europene au dat ordine ambasadorilor lor din Constantinopol sĕ-șĭ pună în cumpĕnă tótă influența și a face ca Sultanul sĕ priméscă reformele plănuite de Rusia și Austro-Ungaria. Atât cei din Viena, cât și cei din Petersburg cred, că Sultanul — neavând încotro — se va pleca și va primi ceea-ce i-se impune pe calea acésta — de dragul păcii." Lucrul ar fi ajuns decĭ, în limba diplomației dis, în stadiul decisiunei. De aicĭ până la o acțiune în faptă mai este numai un pas.

Cu drept cuvênt lumea e curiósă a vedé, ce va aduce viitorul cel mai apropiat: pace séu rĕsboiŭ? Revoluționarii bulgarĭ din Macedonia sunt cu céfa grósă, ei s'au organisat în fel și chip pentru a-șĭ realisa aspirațiile și se lucréză pe sub mână, ca bietul Sultan sĕ tragă și de astădată scurta.

SCIRILE DILEI.

— 8 (21) Februarie.

„Albina". In ședința sa de Miercurĭ Direcțiunea institutului de credit și de economii „Albina", a stabilit bilanțul anului de gestiune 1902. Beneficiul net realisat în anul expirat se cifréză cu 263,124 cor. 30 banĭ ceea-ce corespunde unei rentabilitățĭ de 20% a capitalului social de 1.200,000. Reverimentul casei a fost de 85.771,950 cor. 30 banĭ. Direcțiunea va propune adunării generale, convocată pe 21 Martie a. c., dotarea fondului de reservă al societății cu 22,771.98 cor. al fondului de pensiune cu 16.000 coróne, — a da spre scopurĭ filantropice 17.300 coróne — și a rescupĕra cuponul de dividendă nr. 30 ca și în anul expirat cu 28 coróne, egal cu 14%. Din suma de 17.300 cor., destinată spre scopurĭ filantropice, 4000 coróne sunt I rată din cele 10.000 cor. votate pentru fondul de clădire al catedralei gr. or. română din Sibiiu.

Jubileul papei. Erĭ în 20 Februarie st. n. s'au împlinit 25 de anĭ, de când a fost ales papă cardinalul *Pecci*, care după alegere a luat numele de Leo XIII. In bisericile catolice s'au celebrat pretutindenea liturghii solemne și „Te Deum"-urĭ din acest incident. Din turnul bisericei catolice din Brașov am vĕdut erĭ fălfăind bicolorul papal (alb-galben), ér în biserică abatele Neurihrer a celebrat liturghia cu mare asistență. Era de față fișpanul conte *Lazar*, generalul *Tappeiner*, senatul orașului, și representanțĭ de ai deregătoriilor comitatului și statului. In diua de 2 Martie st. n. bĕtrênul cap al bisericei catolice va întra în anul al 94-lea al etății sale.

Iubileul Teatrului Național. A cincĭ-decea aniversare a fondărei Teatrului Național din Bucurescĭ, se va celebra Joi, 13 Februarie, printr'o representație comemorativă, când se vor juca fragmente din piesele clasice ale repertoriului român: *„Fântâna Blanduziei"*, *„O nópte furtunósă"*, precum și o revistă într'un act, *„Din viéța teatrului"*, de d-nul Olănescu-Ascanio.

Sarcinile poporului. Pe când poporul sufere de fóme și se poticnesce sub povara grea a birurilor, așa că în multe părțĭ ne mai avênd ce face ia lumea în cap și se duce în America, — deputații din camera din Budapesta în frunte cu guvernul umblă cu proiecte de legĭ prin carĭ sĕ măréscă lefurile deregătorilor. — Apoi mai vin și congregațiile comitatelor și croiesc alte lefurĭ și diurne pe séma deregătorilor. — Așa de pildă în diua de 17 Februarie s'a ținut în Timișóra adunare la comitat, în care s'au sfătuit între altele, câtă diurnă sĕ se dea deregătorilor comitatului, când se duc din Timișóra undeva în comitat. Și s'a hotărît, ca viceșpanul sĕ capete 16 coróne pe di, prim-notarul și fiscalul 13 coróne, fisolgăbirĕul 10 coróne. — Risipa acésta de banĭ ca diurne pentru domnĭ de aceia, carĭ și de altmintrea sunt plătițĭ destul de bine, — o critică fórte aspru chiar și unele foi ungurescĭ, cum este de pildă „Alkotmany" din Budapesta.

Fómete. Din mai multe părțĭ ale țĕrii vin scirĭ triste despre sĕrăcia ómenilor și despre fómete. Am mai amintit despre recolta slabă din *Maramureș*, unde au fost vara trecută ploi multe și revărsărĭ de apă. Tot așa s'a întêmplat și în comitatul *Solnoc-Dobéca*. In amêndouĕ locurile au intervenit autoritățile, împărțind ajutóre, cel puțin așa am cetit prin gazete, nu scim întru cât li-s'a alinat sĕrăcia acelor nenorocițĭ prin ajutórele ce s'au împărțit. — Nu mai puțin sunt întristătóre veștile, ce sosesc și din comitatul Bihorului, cercul Beiușului, unde recolta de asemenea a fost slabă, ér ómenii au scăpătat și din vite. Deputatul Beiușului, Barta, a interpelat guvernul, întrebându-l ce mĕsurĭ are de gând sĕ ia, pentru-ca sĕ li-se dea ceva ajutor ómenilor din acele părțĭ? Barta a învinovățit și episcopia gr. cat din Oradea-mare, că este prea aspră cu locuitorii celor 73 comune din cercul Beiușului, fiind-că le cere prea mulțĭ banĭ pentru pășune și ómenii nu-șĭ mai pot cresce vitele ca mai înainte. — O altă scire ne vine și din comitatul Sătmariului, partea care se numesce *„Țéra Oașului"*, unde bieții Românĭ sufer de asemenea de fóme și afară de aceea a mai isbucnit printre dênșii și febra tifoidă, un fel de lângóre provenită tot din fóme. — Aicĭ se mai face și cămătărie mare cu mălaiŭ. Unii ómenĭ, carĭ s'au aprovisionat din timp cu mălaiŭ, îl vênd acuma cu așteptare — însĕ cu prețurĭ enorme la ómenii lipsițĭ.

Convențiunea postală austro-ungară-română. In 15 Faur n. c. s'au semnat de către representanții administrațiunilor poștale din Austria, Ungaria și România, carĭ au ținut conferențele la direcțiunea poștelor din Cernauțĭ, proiectul pentru o nouă convenție poștală între Austro-Ungaria și România. In prima linie s'a avut în vedere de a modifica vechile stipulațiunĭ ale actualei convențiunĭ în vigóre, care a fost încheiată în anul 1868. Schimbărĭ esențiale nu au avut loc; în special s'a susținut și mai departe taxa de francatură scădută pentru scrisorĭ în comunicația cu România. Schimbărĭ mai marĭ s'au făcut relativ la comunicarea cu gropurile de valóre și poșta de mesagerie, aceste însĕ mai întâiŭ trebue sĕ fie aprobate de guvernele țĕrilor contractante. Nouele dispozițiunĭ ale convențiunii poștale probabil că vor întra în vigóre cu 1 April a. c.

Armata bulgară. Corespondentul din Sofia al diarului „Die Zeit", făcênd istoricul armatei bulgărescĭ (1877—1902) constată, că ministeriul de rĕsboiŭ absórbe de 15 anĭ încóce a patra parte din budgetul statului. Armata bulgară a ajuns spaima contribuabililor, deóre-ce statul nu mai póte prididi cu plata munițiunilor, echipamentului, etc. Un esemplu drastic e starea în care se găsia armata bulgară pe timpul *conflictului cu România*. Bulgarii voind sĕ mobiliseze, constatară, că *în magazinul lor de ierbărie le lipsea depositul de praf de pușcă* și au fost forțațĭ sĕ se adreseze la Rușĭ, ca sĕ împrumute cu ramburs, cantitatea ce le trebuia. Articolul lung, dér detaliat al diarului vienes, încheie făcênd elogii soldatului bulgar, care e sobru, supus, sănĕtos, dér nu pré deștept.

---

unii mai hâtri diceau că décă l'o mai pune odată în paie, îl pune mai bine sĕ nu mai iésă.

In nóptea de sfântul Dumitru, casa lui Iorgu Dimie se aprinsese pe după miedul nopții și arsese până în temelie; în locul ei a doua di era un morman de cenușe din care douĕ femei scóseră os cu os trupul Frăsinei care arsese de vie, ér pe Iorgu îl găsiră dormind lângă coșer cu douĕ sticle lângă dênsul una spartă ér alta pe jumĕtate cu rachiu.

Numai el din tot satul nu scia că-i arsese casa și nevasta. Strejăii spuneau că au vĕdut casa cuprinsă peste tot coperișul de foc și până sĕ ajungă ómenii se aprinsese tótă și a ars de istov. Bănuelile cădură asupra lui Iorgu că el șĭ-ar fi dat foc casei și nevestei; ér din tot satul Costache al croitorului spunea că Iorgu lui Dimie în mai multe rêndurĭ, că erau prietinĭ, i-se jeluise că nu scie ce sĕ facă sĕ scape de nevasta lui că s'a făcut o rea și că a prins'o de mai multe-orĭ cu flăcăii.

Starea în care îl găsiră pe Iorgu mărturiile lui Costache al Croitorului, care pierdea și dece galbenĭ, căcĭ cu casa și nevasta îi arsese lui Iorgu tótă averea și Costache nu mai avea din ce se despăgubi, făcură ca justiția sĕ urmăréscă pe Iorgu ca vinovat.

Arătările lui Iorgu că s'a îmbătat împreună cu Costache al Croitorului în casa lui Costache, că rachiul fusese al lui Costache cumpĕrat de Iorgu pentru o pomană, ér cum a ars casa și cum a ajuns la coșar nu scie nimica, rĕmaseră fără folos și mai rĕu îl încurcară, căcĭ Costache fusese treaz și ajutase cât putuse sĕ se stingă focul, ómenii cunosceau sticlele, că sunt ale lui Iorgu și crâșmarul spunea că a cumpĕrat Iorgu de vre-o sĕptĕmână rachiu în amêndouĕ sticlele chiar de la dênsul. Apoi toțĭ mărturiseau că Costache al Croitorului nu bea nicĭ-odată nicĭ măcar douĕ rachiurĭ și că numai când ar fi fost prea ostenit póte bea un rachiu, ér beat nu-l vĕduse nimenea, pe când de: Iorgu slava Domnului bea des de tot și cât de mult și des de tot se ducea acasă pe douĕ cărărĭ și bătăile Frăsinei numai pielea ei le scia.

In fața dovedilor căpătate, jurații găsiră pe Iorgu vinovat și judecătorii îl osândiră la muncă silnică pe tótă viéța.

Cu lanțurile de mânĭ și de picióre Iorgu lui Dimie, nevinovat cum dicea el, își făcea osânda într'o temniță unde nimenea nu mai scia de dênsul, unde prin nimenea nu mai putea afla de prin locurile unde trăise ca om slobod. Tinĕr încă cu fața rumenă, cu pĕrul și cu mustățile negre părăsiră satul intre doi vătășei cu puscile în mână.

In urma osândei lui, Costache al Croitorului se pierduse, nu-i mai era vorba vorbă nicĭ tréba trébă, nu mai dădea nicĭ un rĕspuns cum se cade, luà darul beției, umbla pribegind din sat în sat, gol și nemâncat. Mai trăise încă mulțĭ anĭ, până în cele din urmă venise la un nepot al lui în Limbăescĭ slab și bolnav și simțindu-se aprópe de grópă cerù sĕ vină preotul sĕ-l spovedéscă și sĕ-l grijéscă ca pe un creștin că dór' i-o ierta Dumnedeu pĕcatele.

Din odaia unde spoveduise pe Costache, — cu o față speriată popa scóse capul pe ușă și îngrozit trimise sĕ aducă pe primar și pe notar în fuga mare.

Când sosiră aceștĭ doi ómenĭ ai stăpânirei, Costache își dăduse ochii peste cap i-se legase limba și pe când o babă îi ținea lumînarea, un om îl apĕsa de barbă și de cap ca sĕ nu móră cu gura căscată.

Dintre toțĭ popa era cel mai desnădăjduit.

* * *

Locul unde fusese odată casa lui Radu Ciobanu rĕmăsese gol în siliștea satului.

Mulțĭ anĭ pe cenușa casei crescuse cucută, apoi bojĭ, holeră și mai de mulțĭ anĭ încă nu se mai cunoscea că fusese vre-o dată acolo locuință de om.

Cârdurĭ de gâsce și de rațe se întreceau cu vițeii a tunde tótă vara troscotul ce crescea pe acolo.

Puținĭ din sat dintre bĕtrânĭ își mai aduceau aminte de casa Radului și toțĭ socoteau că Iorgu lui Dimie a murit în ocnă, căcĭ nu se mai aflase nimica de dênsul.

Intr'o di de Ispas juca hora de-țĭ era

Avis. Onoratul public, care doresce sĕ ia parte la concertul universitarilor români din Clușiŭ, ce se va arangia în 1 Martie a. c., este rugat ca întru cât doresce sĕ fie asigurat de cuartir, sĕ binevoiéscă a se adresa comitetului arangiator Deák Ferencz ut 1.

Rĕmășițele lui Alexandru Ypsilante, care se află în cimiteriul de la Viena, au fost desgropate în presența rudelor mortului. Rĕmășițele vor fi transportate în mormêntul familiei la Rapoltenkirchen, mai târdiu ele vor fi transportate la Nauplia în Grecia, după hotărîrea Camerei grecescĭ. Scheletul a fost găsit bine conservat.

O nouă clădire pentru poștă și telegraf este proiectată de a se ridica în Brașov. O comisiune din care a făcut parte și trimisul ministeriului de comerciŭ a esaminat dilele acestea terenul la fața locului. Noua clădire a postei e vorba sĕ fie ridicată lângă palatul financiar, la capĕtul aleei de jos.

Logodnă. D-șóra Măriŏra *Papp*, Bocsig, și Dr. Parteniu *Barbu*, Sibiiu, logodițĭ.

Atentat cu dinamită. Se scrie din *Reșița*, că alaltaerĭ nóptе nisce făptuitorĭ necunoscuțĭ au săvêrșit un atentat cu dinamită contra fisolgăbirĕului Dellevaux Béla. Cartușa de dinamită a fost pusă pe ferĕstră, dér explodând n'a făcut altă pagubă, de cât că a spart ferestrile și a sfĕrîmat cercevelele. Gendarmeria urmăresce pe făptuitorĭ.

Cum stau sĕmĕnăturile? Relativ la ernatul sĕmănăturilor, părerile sunt deosebite, cu tóte acestea toțĭ recunosc că sĕmĕnăturile de tómnă sunt cu puține esceptiunĭ mai slabe de cât ar trebui sĕ fie în circumstanțe normale. Sĕmĕnăturile târdii stau în tot locul rĕu, cele timpurii presintă o stare mulțumitóre. Sĕ scie însĕ, că cele mai multe sunt sĕmĕnăturĭ târdii și acuma depinde de la timpul ce vom mai avé, întru cât se vor mai îndrepta ele. Rapița cu tótă érna gerósă ce am avut stă destul de binișor, numai pe frunzele din vîrful planteler se observă urmele gerului. Vița de vie și pomii roditorĭ au suferit în unele locurĭ din causa frigului excesiv din iérna de până acuma.

Producțiunea agricolă în România. — După ultima statistică întocmită de serviciul statisticei generale din ministeriul român de domnii asupra întinderei și producțiunei culturale agricole în întréga țéră se constată că s'au cultivat:

Grâu 1.486,485 hectare, secară 172.816 h., orz 507.777 h., ovĕs 421.137 h. porumb 2.181,855 h., mei 98.517 h., hrișcă 1507 h. rapiță 223.889 h, în sĕmânță 31.243 h., mac 266 h., mazăre 4297 h., bob 638 h., linte 678 h., cartofĭ în teren propriu 11.507 h., sfecle 6314 h., tutun 4051 h., anison 114 h., varză 7185 h., cépă 4772 h., castravețĭ 2207 h., alte legume 4755 h., pepenĭ galbenĭ 3081 h., pepenĭ verdĭ 8067 h., finațe artificiale 81.761 h., naturale 541.161 h., vii 141.714 h., livedĭ de prunĭ 88.432 h. In total s'au făcut 5.979,147 h. culturĭ agricole în întréga țéră.

Décă am face o recapitulație pe categoriile de culturĭ găsim: cereale 4.770,094 h. oligeonóse și textile 273.173 h., leguminóse și tubercule 51.286 h., plante industriale 10.558 h., grădinării 19.967 h., fînațe 602,962 h. și sădirĭ 221.146 h., mijlocia la hectar pentru porumb a fost 111.

Din Dobrogea. C. Luca Ionescu, prefectul județului Tulcea, făcênd o inspecțiune în tot județul și convingêndu-se că în multe comune țĕranii plugarĭ nu găsesc pămênt sĕ muncéscă, din causă, că l'au acaparat numeroșĭ funcționarĭ, a adresat suprefecților o circulară, prin care-i învită se-i înainteze câte o listă cu numele acelor primarĭ, notarĭ, consilierĭ comunalĭ, picherĭ. etc. carĭ cultivă pămênturĭ de ale statului, fie personal, fie prin interpușĭ, în folosul lor propriu și în paguba țĕranilor plugarĭ, spre a avisa mijlócele necesare de stârpirea acestui abus.

Dunărea de jos. De la Galațĭ în sus Dunărea este liberă de gheturĭ. Bucata de ghiață, care era prinsă la cotul Pisicei, s'a rupt, și luată de curent a fost dusă până în dreptul Tulcei, unde s'a prins din nou. Se crede, că astădĭ séu mâne Dunărea se va curăți de gheturĭ și astfel navigațiunea va începe. Vapórele, carĭ sunt prinse de gheturĭ în docurile din Galațĭ, vor rĕmâné încă câte-va dile. de óre-ce ghiața este încă fórte grósă. Dilele acestea se vor începe lucrările pentru a se tăia o parte din ghiață, ca astfel vapórele prinse în basin sĕ încerce o eșire la Dunăre.

Bătăile în armata română, de când cu noul decret regesc, au început sĕ fie cu rigóre pedepsite. Foile de dincolo anunță, că caporalul Niculescu Constantin, din reg. 1 geniu, a fost degradat și mutat în reg. 20 Teleorman, drept pedépsă pentru lovirea inferiorului.

Consumația zaharului. In anul 1901, s'a consumat în lumea întrégă 75.000.000 tone zahăr. Națiunea, care a consumat cantitatea cea mai mare (2.300.000 tone) este republica Statelor-Unite. Anglia vine în rêndul al doilea cu o consumațiune de 1.850.000 tone. Media consumațiunei pe cap de locuitor pentru principalele țĕrĭ, în kilograme a fost următórea: Anglia 40.5; Statele-Unite 30.3, Elveția 27.3; Olanda 2; Francia 16.2; Germania, 13.9; România abia 2.8! zahărul e prea scump în România! Trebue sĕ se ia mĕsurĭ de eftinire.

Din Hĕlchiu ni-se scrie: „In urma scirei publicate despre alegerea noului comitet parochial și a epitropiei bisericescĭ întêmplată în comuna Hĕlchiu, țin a constata următórele: Alegerea s'a făcut sub presiune. Parochienii n'au putut sĕ-șĭ dea votul lor la unii din acei membrii, carĭ prin faptele lor din trecut au sciut sĕ măréscă vada bisericei din comuna nóstră. Din contră, s'a petrecut un fapt cam curios. Mai întâiŭ la constituirea biroului, parochul-președinte a propus ca bărbațĭ de încredere ómenĭ, carĭ n'au întrunit încrederea majorităţii. Intre cei propușĭ era și un țigan (Mihail Tătuc). Tot așa s'a procedat și la alegerea comitetului pe o nouă sesiune. Pe lista parochului figura și numele țiganului Tătuc, care însĕ a cădut la alegere față de un Român. Când era sĕ se alégă al decelea, adecă cel din urmă membru în comitet, d-l președinte érășĭ a vîrît între candidațĭ pe Tătuc. El a cădut și a doua óră. La urmă, lucru curios, țiganul Tătuc tot e vîrît în comitet. Orĭ-cine póte reflecta, că Mihail Tătuc e om de omenie. Așa e. Dér totușĭ nu trebuia sĕ se scape din vedere, că e demoralisator pentru ceilalțĭ parochienĭ, când un neromân ajunge în comitet. Apoi se mai scie, că neorusticii sunt obligațĭ a plăti numai jumĕtate din datele bisericescĭ, pe carĭ le plătesc ceilalțĭ parochienĭ Atâta am ținut sĕ spun pentru restabilirea adevĕrului. Nu e superător întru atâta faptul acestei alegerĭ, cât mai mult împrejurarea, că d-l paroch n'a aflat între toțĭ parochienii sĕĭ 10 Românĭ, pe carĭ sĕ-i puie în candidație. — *Un parochian*“.

Un rĕspuns. D-nii Danilă *Șimon* și Michail *Șimon* din *Sângeorgiul-de-Câmpie* ne rógă sĕ dăm loc următorului rĕspuns la cele afirmate de părintele I. *Bucur* în întîmpinarea, pe care i-am publicat'o în numĕrul trecut de Dumineca:

„...Nu ne putem mira în de-ajuns de cuvintele on. I. Bucur cu care a întîmpinat cele publicate despre isprăvile d-sale într'un numĕr al acestei prețuite foi. Dên, sul vorbesce de nisce „tufe“ în carĭ ar fi ascunșĭ anumițĭ domnĭ. Noi scim, că înaintând timpul, înaintéză și spiritul omului, ér în tufe trăesc numai ființe fără rațiune... Se laudă on. d-n Bucur cu meritele, ce și le-ar fi câștigat pentru păstrarea caracterului confesional al școlei. D-sa pare așĭ fi uitat, că al poporului e meritul, din crunte sudorĭ el și-a jertfit obolul pentru susținerea neștirbită a caracterului școlei nóstre confesionale. La venirea d-sale în comuna nóstră, realitățile le-a aflat la Coste Văsilica, Cucieț George și alții, e decĭ în rĕtăcire sfinția sa când dice altfel. Familia Simon întotdéuna și-a manifestat viul sĕu interes față de biserică și școlă. D-l învĕțător a licitat în anii espirațĭ locul școlei, însĕ cu o sumă destul de onestă, 200 corône 20 fileri și cu renunțarea la quinquenalul de 100 cor. Nu a fost așa, d-le Bucur?... Familia Șimon nu s'a făcut prin nimic vinovată de acusele, pe carĭ i-le aruncă d-l Bucur. Sub conducerea acestei familii s'a edificat biserica și școla, când părintelui Bucur era prin Bord. Nu e frumos, nicĭ cinstit lucru a lovi în sanctuarul unei familii, care de mai multe decenii este cunoscută on. public. Incheiem declarând, că n'avem trebuință, ca on. d-n Bucur sĕ ne egaleze datoria sf. bisericĭ, căcĭ precum ne-am jertfit obolul la edificarea ei, așa vom face și la ștergerea acelei datoriĭ“.

Din Țințarĭ ni-se trimite spre publicare următórele șirurĭ, despre o „întêmplare“ pentru adevĕratatea căreia rĕspunderea cade în sarcina autorului: „Un individ I. R., la sfatul onorabilului nostru paroch, a scos atestat medical pe motivul, că învĕțătorul L. T. i-ar fi bătut fiica în școlă. Lucrul a ajuns la judecătorie, care însĕ a achitat pe învĕțător. Ca sĕ-i fie cheltuelile mai marĭ, sfinția sa a îndrumat pe pîrîtor la advocat, ceea-ce el a și făcut, ér însușĭ nechemat se presentă în diua fixată înaintea judecătoriei. Aicĭ a trebuit sĕ jóre, ér diurn de călĕtorie nu i-s'a lichidat nimic. Pîrîtorul, pe lângă tótă întrevenirea advocatului a fost judecat la purtarea cheltuelilor de proces în sumă de 72 cor. Casul e simptomatic și nu mĕ pot mira în de-ajuns, ce motiv l'a îndemnat pe sfinția sa a da astfel de sfaturĭ „părintescĭ“ unui credincios al sĕu contra învĕțătorului? — *X*.“

Tinerimea română din Brașov (Scheiŭ-Cóstă) învită la petrecerea poporală împreunată cu dans, ce o va aranja Sâmbătă, în 15 (28) Februarie 1903, în sala cea mare de la „Schützen-haus“. Inceputul la $8^1/_2$ óre séra. Prețul de întrare: De persónă 1 cor. Biletele vêndute înainte à 80 banĭ. Venitul curat este destinat pentru ajutorarea sodalilor românĭ sĕracĭ și pentru înmulțirea bibliotecii societății sodalilor românĭ din Brașov. Bilete înainte se află de vêndare la comitetul aranjator. NB. Ofertele marinimóse se primesc cu mulțămită și se vor publica.

Program: 1) Musică. 2) „Coróna Moldovei“, marș de N. Popovicĭ. 3) Musică. 4) Declamațiune. 5) „Doina Olteanului“, de Th. Czerny. 6) Musică. 7) Declamațiune. 8) „Tócă.....“ sêrbă de I. Vidu. 9) Teatru: „Drumul de fer“ comedie într'un act de V. Alexandri. Rolurile le au: D-l Chr. Frunză, d-șóra M. Lungu, d-l N. Furnică, I. Vlaicu, I. Vili, d-șóra A. Lungu, d-l D. Manu.

Concert. Dumineca, în 22 Februarie musica comunală va da o serată musicală de soliștĭ sub conducerea capelmaistrului Max *Krause* cu următoriul program: 1) Carmen-marș de Bizet-Sommer. 2) Concert uvertură „Die Schlange“ de C. Weith (nou). 3) Fantasia română *„Intre bradĭ“* pentru violină (d-l maiestru de concerte Dietzman) de *Dinicu* (orchestrată de M. Krause). 4) Der Zauberer de Nil. Fantasie de Herberth. 5) Airs hongrois pentru două flaute (domnii Altdorfer și Ranner) de Doppler (orchestrată de M. Kraus) 6) Das Sträussli-Fantasie pentru fligelhorn (d-l Krofta) de Hoch (nou). 7) Die süssen Mädln-vals din opereta Das süsse Mädl de Reinhardt (nou). 8) a) Der Klappenstorch, polca de Kahut, b) Der Specht-mazur de Kahut — pentru *Xilophon* (d. Unterreiner) (nou). 9) So hats der Wiener gern-pot-

---

mai mare dragul sĕ o privescĭ. Scrinciobul era tras cu iuțélă de flăcăii cei mai voinicĭ.

Din când în când se oprea și glasul camarașului: „Loc de giaba,“ se audia mai tare decât cobza lui Platon și scripca lui Vasile Ursaru.

Trunchĭ de fag și de stejar ciotoros, scoborîțĭ din pădurea Jorii, care se tăiase iérna trecută, slujeau de scaune bărbaților însurațĭ și femeilor măritate, care își priveau feciorii și fetele cum jócă în horă.

Moșnegii și babele pe la umbra gardurilor îșĭ povesteau cum se schimbase unele obiceiurĭ de pe vremea lor și întêmplărĭ de pe atuncĭ; ér jupânul Ștrul crâșmarul și cu doi nepoțĭ ai lui cărau cu ólele la vin celor ce voiau sĕ facă chef deplin în diua aceea.

Lângă pórta țĕrinei, copiii formau o deosebită petrecere băeții jucau mingea ér fetele privindu-i și pe rênd câte doi trei băiețĭ culegeau stevie, o duceau pentru uns scrânciobul și luau câte un gologan de la camaraș cumpĕrau roșcove și veneau sĕ le împartă cu tovarășii lor de joc.

Sórele era pe la tócă, despre deal venea un moșnég aprópe ghebos, uscat la față de slab ce era, pĕrul din cap și din barbă par'că nu fusese nicĭ odată decât alb ca ometul. După căutătura lui se arăta că nu vede bine. Se apropie de horă, și apoi rĕzimêndu-se în bĕț oftă din greu, privi în tóte părțile, porni înainte și se aședă pe o rĕdĕcină ce era mai la o parte.

Venirĕ vre-o doi moșnegĭ pe lângă dênsul, îl întrebară de unde vine și el le spuse că de la Bêrlad și se duce la Pungeștĭ că acolo e de locul luĭ. Nimene nu bănuia că e alt-fel de cum spunea dênsul.

Din vorbă în vorbă întrébă décă sunt departe Orgoescii, căcĭ are acolo un pretin, pe care îl cunósce de pe când au eșit sorții întâiŭ, că îl cunoscuse la Galațĭ într'o iérnă căcĭ se duserĕ aprópe o lună la același han și îl chema Iorgu Dimie.

Unul din moșnegĭ mai guraliŭ îĭ rĕspunse îndată: N'ai avut bun noroc la pretinĭ: Iorgu de care întrebĭ a murit nevinovat în ocnă, de pe pâra unuia de aice din sat, căcĭ Iorgu dór' a fost mare gospodar cu noi aice în sat, uite colo, arătând cu mâna, a fost casa lui de zestre, și pârașul luĭ i-a fost dat foc casei și i-a ars cu nevasta împreună și tot ce mai avea Iorgu și apoi tot el a mărturisit că a vĕdut pe Iorgu punĕnd foc, și bietul Iorgu, cum e judecata omenéscă, a fost dat la ocnă pe viĕță. Mai pe urmă l'a ajuns bătaia lui Dumnedeŭ și pe pîrâș, ajunsese rĕu de tot și la césul morții nu-i putea eși sufletul, a chemat pe popă de s'a spovedit și a spus că e nevinovat Iorgu lui Dimie; el a dat foc casei, el a pus verigele la ușă ca sĕ ardă și Frăsina cu tot ce aveau în casă, el l'a îmbătat pe Iorgu și l'a dus lângă coșer și astea tóte, numai și numai ca sĕ cadă vina pe Iorgu și sĕ-l vadă pus la ocnă.

Umblat-a bietul popă în tóte părțile spunând cum i-se spovedise lui ucigașul dér nu l'a credut nimenea, și décă a vĕdut el cât e de rea lumea s'a lăsat de duhovnicie, s'a dus la Vlădică la Hușĭ, i-a spus că décă nu i-se crede vorba lui de duhovnicie, apoi el nu mai vrea sĕ fie nicĭ popă, a venit înapoi cu pĕrul tuns și cu barba rasă de bunăvoie, s'a îmbrăcat ca noi, și a vêndut casa din sat și s'a mutat pe délul Bogdăniței unde avea prisacă și ședea acolo de nu da prin sat de câte două trei orĭ pe an și atuncĭ de câte o mare nevoie.

Avea doi ficiorĭ în seminar cu gând sĕ-i preoțéscă, i-a luat și i-a dat la alte treburĭ prin strĕinĭ și a dis că mai bine la vacĭ decât preoțĭ în lumea asta blĕstĕmată.

— Măre, cum îl chema pe ucigaș? întrébă strĕinul.

Costache, rĕspunse moșnégul cel ce povestise.

— Costache al Croitorului!? isprăvi întrebând.

Ochii moșnegilor din sat se holbară de-odată asupra lui; ér el scoțêndu-șĭ de pe cap o căciulă veche și jărcuită, își sterse fruntea cu mâneca, oftă și dise: „Din câte mi le-ațĭ spus e pĕcat numai de bietul popă căcĭ și-a părăsit darul de geaba, căcĭ cumpĕna lui Dumnedeŭ e mai dréptă decât cea omenéscă.“

— Eu sunt Iorgu lui Dimie, m'am purtat bine la ocnă și mĭ-au dat drumul

pouri, de Drescher. 10) Iagd-galopp (nouă) Inceputul la 8 s. Intrarea 60 banĭ. Dumineca repetiție generală a societ. filarmonice.

300 medalii au primit micii cultivatorĭ de florĭ cărora anul trecut negustorul c. și r. de semințe Ed. Mauthner li-a dăruit cepe de hyacinte din cari au reușit sĕ cultive splendide esemplare de florĭ. Distribuirea medaliilor și împărțirea gratuită a 5000 de cepe de hyacinte (puse în óle) printre copiiĭ de șcólă a avut loc Dumineca trecută în curtea de semințe din strada Rostten biler. Acésta jertfă îndreptată într'acolo, ca ferestrile tuturor locuitorilor capitalei sĕ fie împodobite cu florĭ și sĕ provóce interesul copiilor pentru nobil și frumos, merită laude. Negustoria de semințe c. și r. a lui Edmund Mauthner, care era una dintre cele mai marĭ negustorii din Europa, va împărți în luna Maiŭ din nou câte-va mii de palmiere pentru copii de școlĭ, ér în Septemvrie va aranja o esposiție de palmierĭ. Cu acéstă ocasie atragem atențiunea amatorilor de florĭ asupra catalogului bogat ilustrat al negustoriei c. și r. de curte Edmund Mautner, care se trimite gratis și franco.

O minune este efectul extraordinar ce-l are asupra celor ce suferă de șoldină și reumatism folosirea renumitei alifii a lui Zoltan. Bolnavii, carĭ sufereau de 10—20 anĭ și întrebuințau diferite doftorii și băi fără resultat, s'au vindecat după câte-va fricțiunĭ cu alifia acésta. Sticla costă 2 cor. în farmacia lui Bela Zoltan din Budapesta.

Lecții din limba francesă dă o profesóră diplomătă de origine francesă atât din gramatică, cât și din literatură și conversațiune, cu prețul fórte eftin de 1 coróna pe o óră, atât în locuința respectivului, cât și acasă la D-sa. Detailii în Villa Kertsch, la camera Nr. 12.

Cuvênt funebru

rostit de asesorul N. *Ivan* la înmormêntarea regretatului Dr. *Daniil P. Barcianu*, rĕposat Lunĭ séra în Sibiiu.

> Dómne, Dómne, nu cu mănia Ta ne certa pe noi, și nicĭ cu iuțimea Ta sĕ ne mustri, că săgețile Tale s'au înfipt în sufletele nóstre.
>
> *Ps. David 37.*

Esc. Vóstră, I. P. S. Stăpâne!
Jalnicĭ ascultătorĭ!

Ispitit'am scripturile și sdrobit de durere până în adêncul sufletului, n'am aflat modru sĕ dăm espresiune durerii nóstre nemărginite, decât esclamând cu prorocul David *„Dómne, Dómne, nu cu mânia Ta ne certa pe noi“*.

E sfășietóre priveliștea ce se petrece sub ochii noștri, e grozav sĕ vedĭ cum trece unul câte unul la cele vecĭnice din cei mai aleșĭ fii ai neamului nostru — și ce gol și pustiu lasă în urma lor!

Avem puținĭ bărbațĭ devotațĭ cu tot sufletul lor intereselor publice, și între aceștĭ puținĭ, loc nedisputabil și de frunte a ocupat colegul și pretinul nostru Dr. Barcianu.

Inzestrat cu cunoscințe bogate și temeinice, dăruit cu o crescere alésă, — bărbat cu caracter firm și calitățĭ eminente, era chemat sĕ dee vieții nóstre culturale o direcție sănĕtósă și sĕ tragă brazde afunde în ogorul național ințelenit.

Și în mijlocul lucrării sale, la etatea cea mai frumósă a vieții sale, étă că vine săgéta cea omorîtóre și-l culcă la pământ. Clopotele bisericilor sună a jale — póte mai jalnic ca nicĭ-odată.

Școlele nóstre românescĭ au arborat stindardul negru, învĕțătorii stau îngândurațĭ și încremenițĭ, buzele lor au amuțit pe catedră, la vestea îngrozitóre ce le a sosit.

Er noi, colegii sĕi și pretinĭ, adĭ nicĭ nu ne putem da sémă de imensa pagubă ce nĭ-o causéză depărtarea lui atât de timpurie din mijlocul nostru.

Coróna durerii, de ce sĕ o ascundem. s'a sălășluit însĕ în inimile și sufletele a 6 ființe nevinovate, a 6 pruncĭ drăgălașĭ și curățeĭ, carĭ cu inimĭ cernite și cu lacrimĭ în ochĭ încunjură sicriul iubitului lor tată, a acelor cari de adĭ încolo nu mai au nicĭ tată — și durere, de 8 lunĭ de dile nicĭ mamă. — Se póte închipui un mai mare desastru ca și acesta? — Cine se va puté găsi, care pe un moment și fie în stare sĕ verse balsam vindecătoriŭ pe inimile atât de greu rănite?

Cine decât Tu Dómne al puterilor, care tóte le poțĭ îndrepta spre bine.

Tatăl vostru, sĕ sciţĭ dragii mei, nu vĕ lasă averĭ și comorĭ după carĭ n'a umblat, vĕ lasă însĕ drept moștenire un nume mai curat ca aurul și nepătat, vĕ lasă faptele sale sĕvêrșite în viața publică, vĕ lasă sute de preoțĭ și învĕțătorĭ crescuțĭ de el — și înzestrațĭ prin el de la catedră cu cunoscințe frumóse, carĭ i-a ridicat la posiții alese și morale și materiale.

Sci-vor aceia — séu numai o parte din ei, — sĕ se desbrace un moment de egoismul propriu, și copii rĕmașĭ de Dr. Barcianu — nu vețĭ fi copiiĭ nimĕnui, ci vețĭ fi copii ai unui erou din poveștĭ, ai unui mucenic din anii primĭ ai creștinismului și durerea vóstră se va alina și vețĭ avé mângăierea, sĕ culegețĭ și gustațĭ din fructele sĕmănate de iubitul vostru tată.

Dér sĕ nu vĕ încredețĭ în boerĭ în fiiĭ ómenilor, ci tótă încrederea sĕ vĭ-o punețĭ numai în Dumnedeu — care cértă și mângăie, înalță și smeresce — ca sĕ se vadă atotputernicia lui.

Doctorul Daniil Popovicĭ Barcianu a vĕdut lumina dilei la Reșinarĭ în Octomvrie 1847 și a fost fiiul învĕțatului paroch și protopop onorar Sava P. Barcianu decorat cu crucea de aur pentru merite preoțescĭ și literare.

Parochul Sava Popovicĭ, bărbat cu mare trecere, a dat fiilor sĕi o crescere alésă, și confratele nostru Dr. Barcianu a terminat cu succes eminent studiile la gimnasiul evangelic din Sibiiu, ér după aceea cursurile teologice la seminariul nostru archidiecesan. In anul 1869 — primul an după absolvarea studiilor teologice — s'a aplicat ca învĕțător și director la școla capitală din Reșinarĭ. In primul an de funcțiune a escelat prin străduințele sale și prin talentul sĕu pedagogic și a atras asupra sa atențiunea Marelui Andreiu. In anul viitor deja a fost trimis la universitatea din Viena ca stipendist al Consistoriului archidiecesan.

Patru anĭ a petrecut la universitatea din Viena, Bonn și Lipsca, culegênd ca albina de pe florĭ miere și suc dătător de vieță pentru poporul nostru și pentru școlele nóstre, în al căror serviciu șĭ-a pus mai târdiu tótă ființa sa.

La 1874 s'a rĕîntors a casă ca Doctor în sciințele filosofice. Marele sĕu protector trecuse la cele vecĭnice, și neaflând momentan aplicare în serviciul bisericei a fost numit secretariu al II-lea la Asociațiune, post, care l'a ocupat doi anĭ, până ce s'a deschis la 1876 o catedră la seminariul nostru archidiecesan.

In postul de secretariu II a lucrat împreună cu fericitul George Barițiu, pe atuncĭ secretariu I, și a dat strălucite dovedĭ de capacitate, zel și devotament pentru afacerile publice, și comitetul Asociațiunii numai cu greu l'a absolvat de la oficiul ce-l purtase cu atâta minte și vrednicie.

Ocupând o catedră la seminariul nostru, a devenit cea dintâiu putere didactică, a devenit sórele în jurul căruia s'au învêrtit tóte celelalte puterĭ didactice, și șĭ-a câștigat o autoritate nețĕrmurită între colegii sĕi din seminariu, ba chiar și de la tóte celelalte institute din patrie, ér elevii îl adorau și iubiau pentru profundele sale cunoscințe ce le împărtășia cu o rară bunăvoință.

Modest de la fire, n'a reflectat la înaintarea meritată, a lăsat sĕ-i trécă mulțĭ colegĭ pe dinainte, și în cinste și în salar mai mare, deși nimenea n'avea mai mare lipsă de salariŭ decât el.

N'a cârtit, n'a murmurat, și numai după un pĕtrar de veac împlinit, la insistența pretinilor sĕi îngrijațĭ de sănĕtatea-i sdruncinată, — și la espresa dorință a capului bisericei nóstre, s'a depărtat acum doi anĭ de la catredra atât de iubită, ca sĕ iée în mânile-i probate conducerea școlelor poporale, sĕ facă o nouă epocă în istoria școlelor nóstre, și bogatele și vastele cunoscințe sĕ le pună acum în practică în calitate de referent școlar.

Iubia din tot sufletul școla, iubia poporul și era un părinte al învĕțătorilor, a căror autoritate doria sĕ o vadă crescênd, ca sĕ ocupe posiție démnă, onorifică și de frunte în societatea românéscă.

Dér nu i-a fost dat sĕ muncéscă mult aci. Prima lovitură de mórte, i-a dat'o sórtea când înainte de acésta cu 8 lunĭ îi răpi pe adorata soție, și-l lăsă în cea mai crudă durere....

....Afară de catedra lui iubită, unde 25 de anĭ a muncit neîntrerupt, a luat parte activă la înființarea școlei de fete din Sibiiu, al cărei director a fost, a scris mai multe manuale apreciate de toțĭ pedagogii, a redactat „Foia Ilustrată“ în 1891 și în urmă „Foia pedagogică“ împreună cu colegii sĕi de la seminariu, ér în 1898, cu ocasiunea a 25 a de la mórtea lui Șaguna, a ținut memorabilul discurs festiv publicat în broșură separată, despre viéța și faptele metropolitului Șaguna, discurs care a stors admirațiunea nóstră, ca fond și ca formă, și pentru care fericitul metropolit Miron a ținut în fața publicului celui mare adunat din tóte părțile sĕ-l sărute pe frunte și prin aceea sĕ dée espresiune mulțămitei sale pentru lucrarea desĕvêrșită, pe care nimenea altul nu o putea face atât da elocuent ca învĕțatul Barcianu.

In iubirea lui nețĕrmurită pentru neam, ca membru al comitetului național, a luat parte și la viéța politică,... și a suferit un an în temnițele din Vaț.

Étă o scurtă și palidă schiță biografică din viéța sbuciumată a rĕposatului Dr. Barcianu, a bărbatului care adĭ ne părăsesce pe vecie.

Se póte găsi om în societatea nóstră, care n'ar fi vĕrsat barem o lacrimă la audul vestei triste despre trecerea lui la cele eterne?

Se póte, ca sĕ nu esclamăm cu prorocul David, *„Dómne, dómne, nu cu mânia ta ne certa pe noi?*

Da, cu adevĕrat — perderea nóstră în aceste dile grele, este mare — și nesfêrșite sunt lacrimile cu care-l însoțim până la mormênt pe acest fiu al bisericei nóstre, pe acest muncitor onest, pe acest caracter de granit și intrasigent apĕrător al limbei nóstre în școla poporală, apĕrător al limbei în studiul religiunei, al cărui nume vecĭnic va străluci în viéța culturală a poporului nostru...

A 3-a adunare generală ordinară

a „Reuniunii române de înmormêntare din Sibiiu“.

Trăim în împrejurărĭ nu se póte mai critice. Deoparte indiferentism, de altă parte materialism cras — sunt notele caracteristice, ce par a se fi înstăpânit într'o mare parte a societății nóstre. Curățenia moralului și a onorabilității, încep a devenì lucrurĭ rare între noi. Idealismul, acest scump talisman, décă și este găsit icĭ colea, dispare în fața tristei realitățĭ.

Intre asemenea împrejurărĭ cuvine-se, ca cu atât mai vêrtos sĕ reținem unele din lucrurile bune, ce se sĕvîrșesc pentru binele obștei. Intre acestea aflŭ a remarca nobilul și creștinescul scop, ce l'au nutrit întemeietorii tinerei „Reuniunĭ române de înmormêntare din Sibiiu“, scop ce tinde a da ajutorul recerut și a îngrijì de astrucarea cuviinciósă a rĕmășițelor pămêntescĭ ale deaprópelui — membru al Reuniunii. Pe lângă acésta, scopul mai îndepărtat: întemeiarea unui *asil-orfelinat* pentru sĕracii și neputincioșii noștri, denotă și el simț de jertfire și împlinirea unei datorințe creștinescĭ, bine plăcute ómenilor și lui Dumnedeu!

Incât Reuniunea nóstră s'a nisuit a se ține de scopurile prefipte în scurtul timp, de abia peste doi și jumĕtate anĭ, de la întemeiarea ei, reiasă din darea de sémă, ce direcțiunea ei a făcut Dumineca la 1 Faur n. c. adunării generale.

In acest interval, ea a îmbiat în 29 casurĭ ajutóre, ce se apropie de suma de 3100 cor., și a sporit fondul „Asilului“ la suma de 558 cor. 71 banĭ, și pe deasupra averea bănéscă a Reuniunei, esclusiv fondul „Asilului“, numĕră aprópe 2600 cor. în banĭ gata și câteva sute coróne taxe neîncassate, dér carĭ se continuă a se încassa de la Anul nou încóce.

Că de binefacerile Reuniuniei au avut parte mai ales cei lipsițĭ, o dovedesce împrejurarea, că dintre 29 membrii rĕposațĭ nu mai puțin de 18 aparțin clasei muncitorilor economĭ, mare parte zilerĭ, 3 clasei meseriașilor și numai 8 clasei așa dise a inteligenței.

Sporul făcut atât în averea proprie a Reuniunei, cât și la fondul „Asilului“ trebue s'o mărturisim, sĕ datoresce generosității domnului Panteleon *Lucuța*, căpitan c. și r. în pens., care deși înaintat în vêrstă și deși ar puté sĕ-șĭ petrécă dilele în binemeritata liniște și odihnă, condus de sentimente nobile și de rîvna de a sta în ajutorul poporului, a primit pe lângă alte multe ocupațiunĭ ale sale, sarcina de director al Reuniunei și în acéstă calitate, a renunțat chiar de la început la remunerația, ce-i compete, in favorul fondului „Asilului“. Acest lucru l'a făcut și secretarul Reuniunei, domnul Vic. *Tordășian.*

Decursul adunării a fost următorul: Dumineca d. a. în fața a numĕroșĭ membri întrunițĭ în localul „Reuniunii sodalilor românĭ“, d-l director P. *Lucuța* prin cuvinte calde și binesimțite declară ședința de deschisă și rógă adunarea ca înainte de a întra în ordinea de di sĕ esprime condolențele pentru membrii decedațĭ, ceea-ce se face, ér după aceea secretarul V. *Tordășanu* cetesce raportul general, luat de adunare la cunoscință. Socotelile pro 1902, purtate esact și cu conscienţiositate de cassarul Reuniunii d-l Petru *Ciora*, s'au revĕdut de comisiunea formată din membrii Iuliu *Bardossy*, Candid *Popa*, Nicolae *Roșca* și Ieronim *Preda*, la a cărei propunere adunarea generală votéză absolutorul direcțiunei și în același timp, la propunerea d-lui C. Popa, îșĭ esprimă mulțumita și recunoscința sa d-lor P. Lucuța și V. Tordășianu, pentru remunerațiunile lor cedate și pe 1902 fondului „Asilului.“

La punctul propunerii independente: s'a ivit ideea de a se tipărì raportele generale și consemnarea membrilor Reuniunii, lucru ce numai în acel cas sĕ se esecute de birou, décă mijlócele vor permite.

Trecêndu-se la alegerea direcțiunii pe un nou period de 3 anĭ, au fost aclamați următorii: Pantaleon Lucuța, director;

---

după două-decĭ și opt de anĭ. Am eșit aprópe de un an, dér am stat sĕ-mĭ mai créscă pĕrul și sĕ mĕ mai deprind cu lumea Nevinovat am fost pentra fapta care m'au osândit, dér m'a pedepsit Dumnedeu pentru-că eu am vrut sĕ ucid pe Costache al Croitorului, eu l'am băgat în paie, cu banii lui am făcut nunta și sĕ nu mĕ credețĭ că eram mai bucuros când trăiam înainte, de cât când am fost în ocnă.

— Când vedeam pe Costache îmĭ venea în minte minunea ce o făcuse D-deu cu dênsul și mĕ îngrozam. Ceialalțĭ trei flăcăi, carĭ fuseseră în tovărășie cu mine sĕ-l omorîm, au fost mai bunĭ lui Dumnedeu, i-a socotit mai puțin vinovațĭ decât pe mine. Unul a murit chiar iérna aceea într'o grópă lângă podul Gociului, troenit în omĕt și l'au găsit în primă-vară pe jumĕtate mâncat de cânĭ; altul s'a spândurat a doua tómnă în pădurea Prunii, că era bolnav de roșață și al treilea în diua de Pascĭ din biserică l'a apucat bóla cea rea și i-a luat gura, o mână și un picior și s'a chinuit trei anĭ până a murit și dênsul.

— Vedeam bătaia asta a lui D-deu si îmĭ așteptam și eu césul și vre-o mórte gróznică, dér pe mine m'a mai îndurat multă vreme; mĭ-a trimis darul beției, din care pricină trăiam rĕu cu nevasta și am vĕdut'o morman de cenușe cu tótă casa și zestrea ei, Dumnedeu sĕ-l ierte pe bietul Costache, el ce a făcut, a făcut numai ca sĕ-șĭ rĕsbune pe mine.

Pe când vorbia strĕinul, unul câte unul mai tótă hora se strinsese împrejurul lui. Erau unii, carĭ îl cunoscuse, sciau tóte întêmplările de pe atuncĭ și se mirau că tare îl mai schimbase vremea și osânda și Iorgu îi cunoscuse și dênsul, le spusese la unii pe nume, ér când isprăvi de povestit rĕmaseră încremenițĭ și se uitau la dênsul ca la o vedenie din altă lume.

Iorgu lui Dimie, cum era cu fața către rĕsărit, ridicà mâna, făcŭ semnul crucei dicênd: „Mulțumesc lui Dumnedeu, că m'a învrednicit sĕ mai fiu și eu om slobod, sĕ mai vĕd satul meu și sĕ mor liniștit că mĭ-am ușurat sufletul spovedindu-mĭ și eu pĕcatele mele.“

Pe când toțĭ erau minunațĭ de povestirea lui, strĕinul cu pașii linĭ ca ai unui om cu cugetul curat, pornì de vale, merse până la mijlocul iezăturei, îșĭ mai făcŭ o cruce și se aruncà în iazul satului drept în stavilar.

Vre-o câțĭ-va înotătorĭ se aruncară în apă ca sĕ-l scótă, dér era prea târdiu, scăpase la fund.

Lumea îngrămădită pe iezătură îșĭ făcea cruce și diceau rênd pe rênd: „D-deu sĕ l ierte!“

Bêrlad 1894, Octomvrie.

Victor Tordăşan, secretar; Petru Ciora, cassar; ér de membrii: Dr. D. C. Barcianu, refer. şcolar; Iuliu de Bardosy, inspector şcolar în pens.; Dem. Comşa, prof. sem.; Const. Demian, paroch; Ieronim Preda, funcţ. consist.; Florea Cruciţă, măestru croitor; Nic. Domnariu, măestru cismar; Iosif Marcu, măestru pardositor; Ioan Duşe, măestru cojocar; Simeon Stoiţă epitrop; Petru Stoica şi George Arpăşan economi.

Eshauriată ordinea de ḑi, d-l director mulţumesce pentru încrederea, de care adunarea a împărtăşit direcţiunea, şi mulţumind membrilor din direcţiune pentru conlucrare — declară adunarea generală încheiată.

Societatea „Psaltul“.

In Decemvrie anul trecut s'a ţinut adunarea generală a societăţii cantorilor „*Psaltul*“. Suntem rugaţi a da loc următorului raport al comitetului societăţii, subscris de d-nii Zosim *Butnariu*, preşedinte şi Ioan *Suciu* secretar cu data de 28 Decemvrie 1902 către adunarea generală:

Societatea nóstră „Psaltul“ precum vedeţī se găsesce la începutul desvoltărei ei, căcī abia a trecut un an de când s'a constituit pe basa statutelor întărite de Veneratul Consistoriŭ archidiecesan şi de ministeriul reg. ung. de culte şi instrucţiune publică.

Ea se póte asĕmĕna cu un copil, care încă nedesvoltat, începe a da din mânī şi din picióre, ca sĕ se prindă de obiectele de prin casă, sĕ pótă umbla singur pe picióre..., şi de aci încolo prin deprindere prindênd putere din ce în ce mai mare umblă cu curagiu fără nicī o témă.

Ca sĕ se pótă asigura esistenţa acestei societăţī de bună sémă că are lipsă de sprijin moral şi material. Atât sprijinul material cât şi cel moral îl pot asigura membrii ei, făcêndu-şī fie-care membru datorinţa cu care îl obligă litera statutelor — éră de altă parte fiind sprijinită şi de bunavoinţa tuturor ómenilor, carī ţin la biserică, la cântările bisericescī, şi peste tot la obiceiurile vechī strămosescī moştenite din bĕtrânī — ca model de evlavie şi moştenire din generaţiune în generaţiune.

Comitetul d-vóstră de la adunarea generală şi până în present, a ţinut 9 şedinţe, în carī s'au discutat diferite cestiunī în folosul societăţii referitóre la punerea basei atât cât privesce starea materială, cât şi cea morală a acestei societăţī. Pedecile, carī i-au stat în cale au fost de aşa natură, încât nu s'a putut trece peste ele.

Trei pedecī esenţiale au fost: 1) Budgetul, a 2-a angajarea unui conducĕtor de musică vocală, care tot din causa budgetului nu s'a putut angaja şi a 3 a pedecă: unii dintre membrii acestei societăţī prea puţină activitate au desvoltat pentru înaintarea ei, chiar şi dintre membrii ei aleşī în Comitet încă nu şī-au făcut datoria.

Raportul cassarului după cum se presintă, este o dovadă că mai mulţī membrii sunt încă în restanţă cu plătirea taxelor de pe anul espirat de gestiune. din care causă şi ţinerea adunării generale de faţă a fost amânată până acum.

După cum arată raportul bibliotecarului, s'au procurat pentru bibliotecă câteva cărţī şi composiţii musicale prin carī s'a pus basa unui început modest al bibliotecei.

Din lipsa de mijlóce statutele societăţii încă nu s'au tipărit, dér a lăsat de s'a litografat mai multe esemplare de statute pentru a se pute distribui pe la membrii înscrişī. S'a făcut şi un sigil pentru societate care era de trebuinţă.

Comitetul în şedinţele sare s'a ocupat şi cu modul de cântare, respective cu ţinuta ce trebue s'o aibă cantorii în biserică avêndu-se în vedere unificarea cântărilor bisericescī, ţinêndu-se sémă şi de prosodica, ce trebue s'o aibă un cântăreţ în cântările bisericescī.

Statutele de care ne este vorba sunt un mijloc, o garanţă pe basa cărora acéstă societate póte face progrese frumóse fiind ele (statutele) înţelese nu numai din partea membrilor actualī, dér şi din partea tuturor creştinilor de legea nóstră, cărora le zace la inimă înaintarea şi prosperarea societăţilor nóstre, desvoltarea şi perfecţionarea cântărilor bisericescī şi precum s'a arătat în cuvêntul de deschidere uniformitatea în cântările bisericescī spre mulţămirea creştinilor, carī cercetéză mai adeseorī casa lui Dumneḑeu.

In fine comitetului nu-i rĕmâne alta, decât sĕ vĕ mulţăméscă de încrederea cu care l-aţī onorat, şi tot-odată sĕ rógă — de a-i da absolutorul — alegêndu-se un nou comitet pentru anul următor.

Concurs.

Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român publică concurs pentru *Dicţionarul toponomasticgeografic al unui comitat locuit de Românī* în Ungaria şi Transilvania.

Premiul lucrării va fi 500 de coróne.

Lucrările vor trebui presentate până la 1 Martie 1904 la adresa presidiului Asociaţiunii.

Secţiunea istorică va censura lucrările întrate şi în privinţa premiării va face propunere şedinţii plenare a secţiunilor, care va decide în merit. Premiul nu se póte divisa, ci trebue dat întreg lucrării celei mai bune, dér Asociaţiunea póte întra la învoială cu autorii lucrărilor nepremiate pentru tipărirea lor. Opul premiat se va tipări pe spesele Asociaţiunii în 500 esemplare, din care 100 se vor da în posesiunea autorului. Opul tipărit se va pune în vênḑare cu preţ potrivit. Secţiunea istorică este însĕ îndreptăţită, ca după trebuinţă sĕ dispună tipărirea lucrărilor primite şi numai în „Transilvania“, organul oficial al Asociaţiunii. Numele autorilor sĕ se alăture în plicurī sigilate. Plicul cu numele autorului premiat se va desface după decisul în merit al şedinţei plenare a secţiunilor.

Dicţionarul de sub întrebare trebue sĕ conţină tóte oraşele, satele şi cătunele comitatului respectiv şi la fie-care oraş, sat orī cătun trebue sĕ se aducă următórele date:

1) Numele românesc al comunei (oraş, cătun). Cum îi dic alte neamurī locuitóre în comună? Numirea oficială. Ce nume a avut eventual în vechime? Ce legende orī tradiţiunī sunt asupra numirii românescī a comunei? Descrierea geografică a comunei pe scurt.

2) Numele apelor, insulelor, munţilor, délurilor şi — încât ar fi de interes — sĕ se înşire şi, cóstele munţilor şi ale délurilor, pădurile, poienele, liveḑile, văile dintre munţī şi délurī, cumpenele de ape, drumurile, potecile, cracurile de délurī şi numele deosebitelor părţī din hotarul comunei. Descrierea geografică a tuturor acestor localităţī.

3) Locurī istorice. Tradiţiunea şi legendele despre ele.

4) Locuitorii românī ai comunei după numĕrul, confesiunea şi ocupaţiunea lor.

5) Instituţiunile culturale românescī (bisericī, şcóle, societăţī, asociărī).

6) Câtă proprietate de pĕmênt se află în posesiunea Românilor (jughere catastrale)?

Datele cuprinse în punctele 4—6 se vor expune lângă numele comunei respective arătându-se tot-odată posiţia oficială a comunei (oraş municipal, oraş cu magistrat regulat, comună mare, comună mică), precum şi cercul pretorial, de care se ţine comuna.

Numirile localităţilor adunate în chipul acesta se vor aşeḑa şi se vor scrie în ordine alfabetică.

Din şedinţa comitetului central al Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român, ţinută în Sibiiu la 5 Februarie 1903.

O carte interesantă.

Nu cugeta, bunule cetitor, că lucrarea despre care-ţī voiŭ vorbi, e ceva roman, orī novelă, nicī e colecţiune de poesii poporale, nicī e vre-o carte scienţifică orī literară, nu e nici din sfera comercială, orī financiară, şi totuşī e o carte interesantă, ba pot ḑice fórte interesantă.

Cartea, despre care voiŭ vorbi se numesce *„Memorialul reuniunei învĕţătorescī gr. cat. „Mariana“ din Năsĕud“*, edată din incidentul serbărei jubileului de 25 anī a activităţii sale. Periodul I. 1876—1901, compus din încredinţarea adunării generale, de comitetul reuniunei. Năsĕud 1901.

Vĕḑênd, bunule cetitor, întreg titlul cărţii, sper, că vei recunósce, că trebue sĕ fie o carte interesantă, care tractéză istoricul unei reuniunei culturale pe timp de ¼ de veac.

Vor fi póte unii, carī vor ḑice: Ce mai lucru mare, că a esistat o reuniune dăscălééscă timp de 25 anī? Dér eu nu ḑic aşa, şi dimpreună cu mine mulţī, ba toţī binevoitorii neamului vor ḑice, că acesta e lucru nu numai însemnat, ci şi îmbucurător. Ĕtă de ce:

Au nu vedem, că s'au asociat pentru alte scopurī ómenī cu banī mulţī şi cu diplome lungī şi reuniunea lor a cădut baltă după câţī-va anī de vegetaţiune; esemplele nu le vom lua de la alţii, că avem şi noi. D. e. societăţile (carī şi reuniunī s'ar fi putut numi) comerciale „Mercurul“ din Deşiŭ, „Comerciantul“ din Bistriţa, ba chiar şi „Concordia“ din Sibiiu, unde erau asociaţī tot ómenī bănoşī şi cu mare trecere in societate. Ele după câţī-va anī au dispărut şi mâne poimâne li-se va fi uitat chiar şi numele, încât nu le vor mai pomeni decât cei-ce avură vre-o pagubă din causa lor.

Dér reuniunea *„Mariana“*, compusă din dascălī sătescī, decī din ómenii cu puţină dare de mână şi cu diplome ingustuţe, reuniunea *„Mariana“*, a ajuns etatea de ¼ veac şi şī-a serbat jubileul în mod demn şi în memoria acelui jubileu a publicat un Memorial vrednic de o societate culturală cum e *„Mariana“*, şi după ¼ de veac, cu puterī probate, sigurī de isbândă păşiră aceştī vrednicī apostolī ai culturei ca pe când vor serba jubileul de ½ de veac, sĕ pótă ḑice cu drept cuvênt: „Devisa nóstră a fost: Inainte, tot înainte!“ Ĕtă ne-am ţinut de ea!“

Dér sĕ vedem ce conţine cartea de care vorbim?

După „Prefaţă“ urméză portretul biroului şi comitetului reuniunei „Mariana“ la înfiinţarea ei în 1876. Aci vedem fotografiile vrednicilor bărbaţī, fostul vicar Gr. Moisil, prof. Maxim Pop, şi a învĕţătorilor Gosma Anca, Ioan Jarda, Mihaiu Domide, Isidor Titieni, Iacob Pop (dir), Petru Tofan, Iacob Pop (Năsĕud) şi Teodor Rotariu Şi vĕḑênd aci chipurile lor, prin asociarea idelor vii la munca lor ca educătorī şi învĕţătorī şi la imensul numĕr de elevī eşiţī de sub mâna lor, din carī, unii ocupă locurī înalte şi cinstite în societate, dér puţinī sunt carī sĕ-i întrécă în a trăi şi munci numai şi numai pentru binele şi înflorirea neamului, cum făcură ei.

La pag. 5 începe: *Raportul general* despre activitatea de 25 anī a reuniunei „Mariana“, cetit cu ocasiunea iubileului de 25 anī prin secretarul *Clement Grivase* în şedinţa festivă la 20 Octomvrie 1901 în Năsĕud.

Acest înteresant Raport, după o scurtă şi bine precisată întroducere, aduce capitolii următorī:

I. Scurtă privire asupra stării şcólelor din acest ţinut înainte de anul 1868 (pag. 7—10.)

II. Date referitóre la înfiinţarea reuniunei (pag. 10—11.)

III. Activitatea de 25 a reuniunei în genere (pag. 11—12.) *a) Disertaţiunile cetite şi pertractate în adunările generale.* De aci vedem, că în total s'au cetit şi desbătut 51 de disertaţiunī, una mai interesantă decât alta. Aci sunt puse numai titulele disertaţiunilor, că de se tipăreau şi disertaţiunile, atuncī Memorialul eşia cel puţin de 10 orī mai voluminos. *b) Conclusele aduse de adunarea generală. c) Prelegerī practice ţinute în adunările generale.* De acestea s'au ţinut 33.

IV. *Activitatea despărţĕmintelor sĕu a reuniunilor filiale* (pag. 21—33.)

V. *Oficialii reuniunei* (pag. 32—37.)

VI. *Alte evenimente mai însemnate din vieţa de 25 anī a reuniunei* (pagina 37—41.)

VII. *Raport general anual despre activitatea reuniunei „Mariana“* pe anul 1901 (pag. 42—50.)

Biografia demnului vicar *Ioan Marian*, după numele căruia se numesce reuniunea învĕţătorilor din acest colţ al Ardealului.

Urméză: portretele biroului reuniunei; scurte biografii; starea cassei reuniunei; (care la data jubileului era 3251 cor.), Biblioteca (363 opurī); Odă festivă (Pamfiliu Grapini); Axiome de la membrii onorarī, membrii fundatorī şi de la membrii ordinarī şi ajutătorī; Conspectul membrilor reuniunei; Scrisorī şi telegrame din incidentul jubileului. Cuvênt de deschidere şi cuvênt de închidere.

Din acésta schiţare fugitivă, se va convinge bunul cetitor, că nu am esagerat, când la începutul acestui articol am numit *„O carte interesantă“* drăgălaşul Memorial, despre care am scris aci. Rĕmâne se mai spun, că merită sĕ o aibă toţī învĕţătorii românī şi toţī binevoitorii şcolei române, şi o şi pot avé de la Reuniunea „Mariana“ din Năsĕud pentru neînsemnatul preţ de 3 coróne.

In fine o dorinţă vrednicei Reuniunī „Mariana“:

Dée Dumneḑeu, ca buna înţelegere şi dorul de muncă sĕ nu slăbéscă la membrii acestei valoróse Reuniunī, încât — nu numai peste 25 anī, — dér câtă vreme va resuna dulcele graiŭ românesc în colţul nord-ost al Ardealului, câtă vreme Someşul va duce cu undele sale cristaline ecoul doinelor nóstre prin ţéră la vale, atâta vreme sĕ scie nému1 nostru de pretutindenea, că în acel colţ al Ardealului esistă o sentinelă neadormite, care veghiéză asupra dulcelui nostru graiŭ naţional şi că acea sentinelă este reuniunea „Mariana“, care a adunat pe învĕţătorii românī ai acelui ţinut, căcī toţī umĕr la umĕr, strînşī ca un snop de spice aurii, ei, fala acelui ţinut, au în mânile lor sórtea şi viitorul limbei şi culturei nóstre naţionale.

I. P. R.

ULTIME SCIRI.

Viena, 21 Februarie. „Politische Corr“ află din Scutari (Albania), că un vas cu pânze pentru Albania, a fost secuestrat la cósta muntenegrénă între porturile Antivari şi Dulcigno.

Londra, 21 Februarie. „Daily Mail“ află, că Turcia a mobilisat 16 batalióne în districtele de la frontiera bulgară. Acela-şī ḑiar spune, că o divisiune ruséscă a fost mobilisată în Basarabia, ér alta în Crimea.

Literatură.

NECROLOG. Cu inima sfăşiată de durere, anunţăm încetarea din viaţă a scumpului şi neuitatului nostru soţ şi tată **Iosif Orbonaş de Vajda-Hunyad**, pretor cercual, deputat sinodal, membru în direcţiunea „Ardelenii“ etc., care şī-a dat nobilul sĕu suflet în mânile Creatorului, împărtăşit fiind cu sfintele Taine, la 20 Februarie n. a. c. în etate de 63 anī. Rĕmăşiţele pămêntescī se vor aşeda spre odihnă vecīnică, Sâmbătă în 21 Februarie n. la 3½ óre p. m. în grădina bisericii gr. or. din loc. In vecī amintirea lui!

Orăştie, la 20 Februarie n. 1903. *Jalnica familie.*

Petrecerĭ și dărĭ de sémă.

Năsĕud, 8 Faur 1903.

Corpul învĕțătoresc al șcólei fundaț. elemen. pop. de băețĭ și fetițe din Năsĕud, a aranjat Dumineca la 1 Februarie a. c. o *petrecere cu joc pentru copii*, în scopul ajutorărei copiilor sĕracĭ de la acésta șcólă cu cărțĭ, recuisite de scris, haine, material pentru lucrul de mână etc.

La începutul petrecerei s'a jucat prin 6 școlărițe piesa teatrală „Surorile“, comedie într'un act, tradusă din limba maghiară prin Stim. d-șóră Virginia Grivase, s'au declamat poesiile: „Limba mea“, „Cântec de iérnă“ și „Vêntul“ prin alte școlărițe, ér poesia: „La îmbrăcarea școlarilor sĕracĭ“, prin un școlar din clasa a IV-a, apoi au urmat trei chipurĭ vii: „Credința, Speranța și Iubirea“, „Pace și iubire“ și „Când pisica nu-i acasă, șórecii jócă pe masa“, aranjate cu multă pricepere și gust de Mult. Onor. Dómne Angela Pletos, Aurora Ulrich, Cornelia L. Pop și domnișóra Otilia Filipan.

Succesul moral și material al acestei petrecerĭ a întrecut modestele nóstre așteptărĭ, mulțamită Onoratului Public, care avênd în vedere scopul, pentru care se arangéză din an în an astfel de petrecerĭ, nu întârdie a ne da tot sprijinul posibil. Venitele în total cu acéstă ocasiune s'au constatat a fi 286 cor. 20 banĭ, spesele 97 cor. 76 banĭ. Venitul curat 188 cor. 44 banĭ.

Cu ocasinnea acestei petrecerĭ, conform conspectului de casă, au fost următórele contribuirĭ peste taxă:

Dr. Simion Pop 7 cor. 60 banĭ, Gregoriu Pletos 80 banĭ, Bedö Dénes 1 cor., Ioan Danielló 1 cor. 20 fil., Dómna Barbara Larionessi 2 cor. 60 banĭ, Amos Dărămuș 1 cor. 60 banĭ, Dómna Anna Sacaciŭ 4 cor., Ioan Mărgineanu 1 cor., Tiracek Iohann 1 cor. 80 banĭ, Dómna George Catul 1 cor. 20 banĭ, d-na Eugenia Catarig 20 banĭ, d-na Maria Lupóe 1 cor. 20 banĭ, Iosef Ulrich 7 cor. 20 banĭ, Mihaiŭ Rus 60 banĭ, Ioan Gheție 2 cor., Simion Catarig 1 cor., Dumitru Tomuța 60 banĭ, d-na Iosefine Alessi 40 banĭ, Constantin Moldovan 60 banĭ, Grigore Micula 2 cor. 20 banĭ, Ionașc Alesandru 1 cor. 20 banĭ, Petru Lup 20 banĭ, Herzum Károly 1 cor., Gavrilă Seucea 1 cor., d-na Márkus Pollak 2 cor., Isidor Pop 10 banĭ, Zoltan Làszló 1 cor., Alesandru Haliță 20 banĭ, Clement Grivase 1 cor., Dr. Emil Filipan 16 cor. 60 banĭ, Macedon Linul 60 banĭ, Ignațiu Seni 1 cor.

Fără a participa la petrecere a binevoit a contribui în favorul acesteia, rĕscumpĕrându-șĭ biletele următorii:

Lazar Avram 2 cor., Fridrich Müller s. 2 cor., Emil Fetti 6 cor., Dorogi Istvánné 2 cor., Vasile Petri 10 cor., Teodor Șimon 4 cor., Ciril Deac 4 cor., Iosef Mihalaș 2 cor., Gavrilă Scridon 2 cor., Egei Lajos 2 cor., Piros Adolf 2 cor.. Orenstein Heinrich 1 cor., Nicolau T. Anton 2 cor., Silvestru Mureșianu 1 cor., Elisabeta Pioraș 1 cor., Pamfiliu Grapini 2 cor., Dr. George Linul 5 cor., Alesandru Rosiu 4 cor. Corpul didactic îșĭ ține de plăcută datorință a esprima și pe acésta cale, cea mai profundă mulțămită marinimoșilor contribuitorĭ, pentru jertfele aduse în scopul ajutorărei copiilor sĕracĭ.

Mulțămită și recunoscință datorim în special însĕ Mult Onor. Dómne: Angela Pletos, Aurora Ulrich și gentilei domnișóre Ottilia Filipan pentru aranjarea chipurilor vii; ér d-șórei Virginia Grivase pentru traducerea piesei teatrale.

Ne place a crede, că acest sprijin, ce tinde la ameliorarea sorții școlarilor sĕracĭ și astfel la promovarea intereselor școlei nóstre, nu se va lua de la noi nicĭ în viitor, căcĭ „Fericirea bogaților nu consistă în averile ce le au, ci în binele ce îl pot face cu averea lor“, dice Flechier.

Corpul didactic,
al școlei fundaț. elem. pop. de băețĭ și fetițe, ca comitet aranjator.

*

Din jurul Cohalmului, 15 Faur 1903.

On. Redacțiune!

In 30 Ianuarie st. v. a avut loc în comuna Draos o petrecere poporală. S'a representat de către tinerimea de acolo piesa „Salon fără pat“, comedie într'un act de Theochar Alexi. Rolurĭ au avut tot numai tinerĭ țĕranĭ și fete țĕrance.

Dintre persónele carĭ au luat parte la representarea acestei comedii au obținut mulțămirea publicului asistent tînĕrul Irimie Bucur, ca meșterul cismar, Ilie Rodinescu, Ana Iosif ca Anicuța fiica lui Rodinescu, Geoorge Hêlmu ca George Sulică logodnicul Anicuței, și Ioan Iosif ca rivalul logodnicului Anicuței. A stors aplause mititica Bucura Hêlmu prin predarea monologului „Prima rochie lungă.“

S'a jucat și comedia „Leac pentru sócre“, de Trocaru, cu bun succes.

Culmea reușitei acestei producțiunĭ a format'o însĕ declamarea poesiei „Frumósa Irina“, prin Marióra Radu, cu atât simțĕmênt încât pare că eram martor ocular întêmplărilor povestite de poet în acéstă poesie.

S'au cântat de tinerime și câte-va doine și poesii precum: 1) „La o rêndunică“, 2) „Fântână cu trei isvóre“, 3) „Până când țineam cu codrul“, și s'a mai declamat anecdota „Țiganul împĕrat“ și balada lui Coșbuc „Nu te-ai priceput“ ér Marióra Radu ne-a cântat solo „Florica“.

Resultatul moral a fost îndestulitor. Imĭ țin de datorință însĕ a mai accentua că reușita petrecerei din acéstă comună, care e în marginea sĕcuimei și care comună e în majoritate săséscă, e a-se datori numai și numai învĕțătorului Dumitru Șica, d-sa nu numai că a istruat pe tinerĭ, dér chiar și aranjarea scenei tot în sarcina dênsului a cădut, ceea-ce m'a prins mirarea, căcĭ cu alte ocasiunĭ drăuşianii sĕ scieau insufleți altfel pentru scopurĭ de acestea, adevĕrat că dintre locuitorii Românĭ partea cea mai mare sunt prin România și astfel se póte esplica încât-va desinteresul. M'a prins mirarea că preotul român de acolo nu s'a arătat de loc, ba nicĭ numele nu i-s'a pomenit prin listele cassarului.

A fost se înțelge după producțiune și joc, care după cum am audit a durat până în zorĭ.

Viorel.

*

Petroșenĭ, 18 Faur 1903.

Concertul împreunat cu representație teatrală din Dumineca trecută (15 Febr. n.), aranjat de corul bisericei gr. ort. din Petroșenĭ, sub conducerea esemplară a d-lui Petru Iacob, oficial la minele de aicĭ, a avut o reușită peste tótă așteptarea, atât din punct de vedere material, cât și mai mult moral. Meritul principal al acestei reușite se atribue cu drept cuvênt d-lui Petru Iacob, care nu a crutat ostenéla, întru instruarea corectă a coriștilor sĕi. In rêndul al doilea merită tótă lauda și domnișórele și domnii coriștĭ, carĭ au dat ascultare glasului conducĕtorului și tótă strădania pentru a învĕța cum se cade. Tot asemenea merită recunoscința și familia parochului nostru.

Dovadă că reușita petrecerei din vorbă a fost deplin mulțămitóre, este publicul numeros și ales, care a luat parte și care era atât de însuflețit, încât, cu puțină esceptiune s'a petrecut în ordinea și armonia cea mai esemplară până la ivirea zorilor dimineței.

Programul petrecerei a fost următorul: 1) „Logojana“, cântată de corul mixt. 2) Dialogul „Nebunul și Negut̨ătorul“, rostit de tinerii: Petru Banda și Pavel Medrea. 3) „Nu-i dreptate“, cântată de cor. 4) „Cocoșul“, declamată de Alesandru German. 5) „Ciobanul“, cântat solo de Medrea și repetat de cor. 6) „Pețitorii“, poesie comică declamată de Iosif Furca. 7) „Țiganul și stupul“ declamată de Ioan Vințan. 8) Piesa teatrală: „Dragostea copilărescă“, localisată de profesorul Dr. Siegescu.

Au contribuit peste taxa de întrare d-nii: Vasilie Ianza, pretor 5 cor., Carol Grausam 4 cor., Szöcs Bela și Herman Adolf câte 3 cor. Avram Stanca, Nicolae Sanzian, Marcu Ciuciu, Nicolae Socol, Iosef Kekel, Iosif Furca, N. N., Gros Ferdinand si Gros Istvan câte 2 cor., Petru Iacob, Pelger Mih., Nicodim Vancu, Ioan Koman, Laurențiu Stanciu, George Cotrușca, Nicolae (Maria) Susan, Palancsár Iosef, Ulrich Rudolf, Svetozar N., Nicolae Mania și Zudor Karoly câte 1 cor., Kovács Ferencz și Lucacĭ Lajăs câte 60 fil., Dobliciu George și Ioan Iacob câte 50 banĭ, și Vanta Mih. 20 banĭ.

Venitul întreg este de 161 cor. 52 banĭ. Cheltuelile de 101 cor. 38 banĭ. Venitul curat este de 60 cor. 14 banĭ, care se va folosi pentru scopul înfrumsețorei bisericei nóstre de aicĭ.

Comitetul parochial cu cel organisatoriu se află plăcut îndemnat a aduce și pe acésta cale on. public participant și contribuent, profunda sa mulțămită și recunoscință.

S.

Despre darurile urzicilor.

Toțĭ mâncăm aceste buruienĭ, mai cu sémă când încep sĕ rĕsară primăvara, fie gătite cu carne, fie de post, dér mai nimenĭ nu cunósce proprietățile lor folositóre.

Urzica este o plantă, ce cresce cu îmbelșugare prin locurile părăsite pe lângă gardurĭ, prin livedĭ și aiurea, darul ei de a face pe piele o arsură dureróśă întovărășită de mâncărime, se datoresce unor perĭ subțirĭ și găurițĭ, carĭ dau în o mică bășicuță, la rădĕcina lor, plină cu un fel de apă ardĕtóre. Acești perĭ décă se rup în piele, lasă puțin din apa ardĕtóre care e plină de mâncăricĭ. Acéstă buruiană în vechime se bucura de mare trecere, fiind folositóre în mulțime de bóle.

D-rul Agner de Stokolm, a aflat că urzica mai are și mult fer și tanin, și prin urmare ar fi fórte bună în lecuirea lipsei de sânge (anemiei.) In adevĕr el a încercat la un mare numĕr de bolnavĭ, căpĕtênd lecuirĭ a sângelui stricat, care duce pe un tînĕr la sfêrșit rĕu.

La coriu sĕu pojar (rugeolă) când roșéța întârdie ca se iésă, seu nu a eșit bine, vestitul Dr. Trausseau de la Paris, sfătuesce ca sĕ batem cu urzicĭ pielea bolnavului de 2 sĕu 3 orĭ pe di, și va face numai decât minunĭ, ușurându-i și tusea și nădușul. Poporul mai întrebuințéză bătaia de urzicĭ și la durere de încheieturĭ (reumatism), și de cele mai de multeorĭ îi folosesce.

Mustul din urzicĭ este un leac popular fórte bun contra trĕpădului și scurgerilor de sânge câte 50—150 grame pe di, luat mai multe dile de-arêndul. Mustul din urzică, a fost întrebuințat cu bine în contra bubelor și pistruilor, câte jumĕtate de gram pe di.

In fine rădĕcina de urzică se mai póte întrebuința cu folos și contra căderii pĕrului, întrebuințând 200 grame rădĕcină de urzică, tăiată mĕrunțel și fierbându-o bine cu un litru de apă și jumĕtate litru oțet, ér după-ce s'a rĕcit, se strecóră, și cu acéstă apă se frécă bine capul în fie-care séră, înainte de a se culca.

Fiertura de urzică este mai bună și la spălarea rănilor și a bubelor. Etă decĭ cum o buruiană așa de cunoscută are atâtea leacurĭ în sine la atâtea bóle, și bună prin urmare chiar gătită ca mâncare.

Intrebuințarea e ușóră, puțin costisitóre și de folos.

(„Alb.“) *Dr. Constantin An. Macri.*
Foltescĭ-Covurluiŭ.

Stejarul.

Sĕrmanul stejar dispare. Regele arborilor este persecutat în tóte părțile. El, care este atât de prețios, e tăiat fără prevedere.

A învins anii, a învins intemperiile ce aduc secolii; nisce topóre însĕ, în o jumĕtate óră distrug o întrégă operă, distrug rostul muncei unei vitalitățĭ îndelungate.

Și înmormêntarea lui atât de puțin pióśă!

Este dus departe în țĕrĭ strĕine, departe de solul ce l'a născut. Departe de țéra ce l'a hrănit și pe care e firesc sĕ o servéscă și după mórte; el va servi nisce ființe, ce n'a cunoscut nicĭ odată.

El binecuvêntéză focul, care va distruge chinuitele-i rĕmășițe.

Acum móre.... In jurul lui vede un gol nemărginit. Puetii, ce el a născut, sunt deja năpădițĭ de buruenile, ce-au crescut în urma tăierei arborilor din juru-i, și el scie din îndelungata-i esperiență, că într'o asemenea situație copiiĭ lui nu vor cresce nicĭ-odată.

Cât e de tristă sórtea sĕ morĭ fără urmașĭ.... și totușĭ la picióręle sale toporul îșĭ urméză, fără șovăire, opera-i funebră!

Nu departe de dênsul prietinii sĕi de copilărie se rostogolesc. Aceia, cu carĭ se învĕțase a-șĭ face traiul, unul câte unul mor și fie-care cădĕtură îi măresce și mai mult mâhnirea, ce-i produce apropiatul lui sfêrșit.

Stejarul însĕ acum, când vede poiană mare în juru-i, doresce singur mórtea, ar muri de tristeță de la sine, décă nu l'ar omorî acum toporul la picióręle-i.

In aceste scurte minute el îșĭ vede viéța lui întrégă. Ce bine era odată când crescea prin crengile părinților sĕi, carĭ îi făcea loc, murind cu încetul. Deși era cam strîns din tóte părțile de semenii lui, dér mergea bine. căcĭ era favoritul.

El móre acum, în jurul lui arborii frumoșĭ, mor și ei. Pe icĭ, pe colo însĕ rĕmân nisce stârpiturĭ de care pădurea îșĭ bătea joc odată și în care el nu are nicĭ o speranță, că vor fi în stare sĕ regenereze locul rĕmas gol.

Din depărtare vêntul îi dă veștĭ rele.

In tóte părțile pădurile de stejar se distrug, tovarășii lui iubițĭ mor în tóte părțile. Carĕ nenumĕrate le duc trupurile la gărĭ, la porturĭ.

Și dênsul se întrébă: ómenii aceștia, carĭ mĕ omóră pentru a mĕ duce departe, pentru a satisface trebuințele altor ómenĭ, ce scop au? Ce le-am făcut noi óre, că ne urĕsc ei?

Trăind cu dênşii atâta timp, învěţasem sě-i iubesc, fraţï de ai mei îi consideram, căcï deşi e deosebire mare între noi, dér acelaşï pământ ne nutresce. Şi când dênşii se adăposteau pretinesce sub umbra mea şi când dragostea lor găsea locaş priitor sub ramurele mele, ce mândru eram. Pe atuncï iubirea-mï pentru ei se mărea din ce în ce mai tare, crăngile mele tremurau de plăcere şi poeţii lor cântau armonia ce e în univers.

Dér nu.... nu eram ambiţios sě trăesc cât lumea, visul meu era ca în juru-mï sě věd cel puţin pe acei, carï sě mě urmeze, carï sě formeze pădurea.

Şi dorul meu era ca corpu-mï măcar, sě remâie pe lângă ómenii, pe carï i-am vědut născêndu-se şi cu carï am îmbětrânit de-odată.

Cel puţin eram mângăiat cu atâta, căcï e grozav de trist sě morï fără nicï o mângăiere.

Dér simt, că tulbură totul in juru-mï, cum plaiurile depărtate dispar, cum mě întunec. Şi nu sciŭ, ce sě mai dic în acéstă clipă din urmă, décă trebue sě mai blestem pe acei ce mě omóră.... Sě-i blestem?! Dér blestemul va veni de la sine. In viitor nu vor mai avé lemnul trebuincios vieţii lor!!!

Şi cu sgomot mare arborele, ce avea mai mult ca două secole, se prăbuşesce. Văile de la un cap la altul al pădurei rěsună şi 'n urmă tăcere de mormênt se face.... Pădurea e taiată tótă.

(„Revista Pădurilor".) *I. A. Candiani*, silvicultor-ajut dom. Coronei.

POVEŢE.

Metodă nouă de a uda. In grădinile din Statele-Unite s'a încercat de curênd o metodă nouă de udare, care a dat resultate bune. In loc de a rěspândi apa pe suprafaţa pământului, ea sě aduce la nivelul răděcinilor printr'o canalisare pětrunsă de găurï. Canalisarea e îngropată la o adêncime în legătură cu lungimea răděcinelor; o cana (robinet) reguléză debitul apei în canalisare, care posedă găurï cu atât mai numerόse, cu cât plantele sunt mai apropiate. Greutatea legumilor udate astfel a fost cu 15 la sută mai mare ca aceia a legumilor udate după metoda veche.

*

Vinul roşu turbure se póte limpedi în modul următor: La 100 litri de vin, batem două albuşurï de ou, le amestecăm bine în două urciόre de vin şi turnăm totul în bute. Vinul îl amestecăm bine cu un lanţ curat In curênd se va limpedi şi apoi îl tragem în alt vas.

MULTE ŞI DE TOTE.

Pentru ce cântă găinile.

Mai tot-déuna se crede, că găinile cântă după-ce ouă, pentru a se înveseli de fericitul eveniment. Este însě o erόre, căcï găina n'are interes sě atragă privirile inimicilor asupra urmaşilor sěi. Cântecul e un obiceiŭ din epoca când găina trăia în stare sělbatică. Găina care oua se depărta de cârd, pe urmă, după ouat, se depărta de cuib, ca sě nu-l espue la primejdie, apoi cânta ca sě ceră cocoşului posiţia cârdului şi acesta îi rěspundea cu glas sonor.

*

Ciment japones.

Până în anii din urmă, Japonia îşï lua din Europa cimentul necesar construcţiunilor sale; acum, acéstă ţéră, fabrică un ciment escelent, pe care îl exportă in China Corea, Siberia şi Filipine. Acest ciment, adăogat cu 33 la sută cenuşe vulcanică, formézä un produs de frunte pentru construcţiunile sub apă. Putem prevedea că, într'un timp scurt, acest ciment se va aduce în Europa! Va omorî chiar fabricile din România! Deja exportul se urcă la 1 şi jum. milion lei.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

„SĚLAGIANA", institut de credit şi economii, societate pe acţiï în Jibou (Zsibó).

CONVOCARE.

Domnii acţionarï ai institutului de credit şi de economii, **„SĚLĂGIANA"** societate pe acţiï, în virtutea §-lui 19 din statute se învită la a

V-a Adunare generală ordinară,

care se va ţiné în **Jibou (Zsibó)** la **14 Martie st. n. 1903, la órele 10** a. m. în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea dilei sunt:

1. Esmiterea unei comisiunï pentru verificarea protocolului.
2. Raportul direcţiunei şi al comitetului de supraveghiere asupra bilanţului.
3. Stabilirea bilanţului, distribuirea profitului curat şi fixarea dividendelor.
4. Fixarea preţului marcelor de presenţă.
5. Alegerea unui membru în direcţiune.
6. Propunerile presentânde în sensul § 32 din statute.
7. Alegerea mai multor firmiştï.

Jibou, la 7 Februarie 1903.

Direcţiunea.

Se atrage atenţiunea D-lor acţionarï la următórele dispositiunï din statute:

§. 22. **La adunarea generală au vot numai acei acţionarï,** carï cu cel puţin jumětate de an mai înainte **sunt trecutï în registrul acţionarilor,** şi ca atarï cel puţin cu o di înainte de adunarea generală au depus acţiunile lor, eventual şi documentele de plenipotenţă la direcţiunea institutului respective la locurile desemnate de direcţiune. Acţiunile depuse la locurile desemnate, se vor lua în considerare numai în cât reservalul despre depunere, cel mult în dіua premergětóre adunarii generale s'a depus la institut.

§. 23. Dreptul de vot se póte esercia în persόnă orï prin pleuipotenţiat, care însě numai acţionar póte fi.

Minorenii se represintă prin tutorii naturali orï legalï, curandii prin curatorï, corporaţiunile moralï prin plenipotentiaţï In aceste casurï representanţii pot fi şi neacţionarï.

§ 24. Acţionarii au în adunările generale până la numĕr de 5 acţii — după fie-care acţiune — de la 5—10 acţiunï după două: — de la 10 acţiunï în sus tot după 5 acţiunï un vot. Totuşï mai mult de 20 voturï nu póte avé nicï un acţionar.

In şedinţa plenară direcţională ţinută în 7 Februarie 1903 st. n. pentru locurï de autenticitate în scopul depunerilor acţiunilor pe durata adunării generale s'au desemnat (ales) institutele de credit şi economii: „Albina", „Victoria", „Silvania". „Economul", „Patria", „Someşana", „Oraviţiana" „Bihoreana" şi „Chiorana".

Contul bilanţului

ACTIVE:	Corone	fil.	PASIVE:	Corone	fil.
Cassa în numĕrar	5840	19	Capital social . . . . C. 180000·—		
Cambii . . . . C. 319891 17			„ „ . . . . „ 7328·—	187328	—
„ cu acop. hipotecară „ 132621·—	452512	17	Fond de reservă.	17488	34
Credite hipotecare	75918	—	„ „ pensiune	3423	36
„ de cont-curent	55252	—	„ „ binefacerï	72	—
Efecte	4700	—	„ „ perderï	111	58
Realităţï	20115	73	Depunerï spre fructificare	209102	41
Giro-conto la banca Austro-Ungară . .	238	42	Reescompt.	173966	—
Cheque-conto	649	56	Dividendă nerid. pe anul 1899 C. 50·—		
Mobiliar. . . . . C. 1089 33			„ „ „ „ 1900 „ 60·—		
10% amortisare . . . . . „ 108·93	980	40	„ „ „ „ 1901 „ 150 —	260	—
Interese transitoriï restante	4547	44	Interese transitóre anticipate	8594	01
Debitorï.	1604	24	Creditorï	2558	07
			Profit	19454	38
	62 358	15		622358	15

Contul Profit şi perderï.

EŞITE:	Corone	fil.	INTRATE:	Corone	fil.
Inter. de depun. capitalisate C 10103·80			Interese dela cambiï	34525	88
„ „ „ ridicate . „ 753 58	10857	38	„ „ hipotecare	5779	36
„ „ reescompte	12498	68	„ „ cont-curent	4212	62
„ fondului de reservă	625	—	„ „ efecte	90	—
Contribuţiune . . . . . . C 3001·08			Chirie	1060	—
„ după int. de depunerï „ 915·51			Provisiunï şi diverse	15065	38
„ „ realităţï . . . . „ 91·—	4007	59			
Marce de presenţă	1094	—			
Salare şi relut de cuartir	6349	84			
Spese curente şi porto	5737	44			
Amortisare, 10% din mobiliar . . .	108	93			
Profit	19454	38			
	60733	2		60733	24

Jibou, la 31 Decembre 1902.

Emeric Pap m. p. director-esecutiv.
Iosif Orga m. p. contabil.

George Pap m. p. preşedinte.
Vasiliu Mica m. p. vice-preşedinte.
Ioan Sándor m. p.
Gabriel Cherebeţiu m. p.
M. Borbély m. p.
Mihai Pap m. p.
Vasiliu Mureşan m. p.
Dr. Ladislau Gyurkó m. p.

Subsemnatul comitet am censurat conturile presente şi leam aflat în deplină ordine.

F. Cocian m. p.
Teofil Dragomir m. p.
Demetriu Cionca m. p.
Dominic Raţiu m. p.

Subsemnata Efrosina C. Munteanu în calitate de tutóre legală a minorenilor mei copiĭ, neposedând polițele de asociațiune și contra-asigurare No. 22840 și 22841 contrac tate de defunctul meu soț Constantin Munteanu, emise de societatea de asigurare „Dacia-Romania“ din Bucurescĭ la 20 August 1884 împreună cu chitanțele, referitore Nrii 128470, 134468, 139367, 145193 și 145194, **le declar prin presenta de nule și fără valóre** în mânile orĭ cui se vor găsi.

1 2 s-/ **Efrosina C. Munteanu.**

Subscrisul aduc la cunoscința on public, că în casele mele proprii

din piață str. Inului nr. 24,

am deschis un

RESTAURANT,

în care se servesce diferite miselurĭ. **mâncărĭ calde**, precum și diferite **beuturĭ** cu prețurĭ moderate și serviciu prompt.

Contând la binevoitorul D.-vóstră sprijin, mĕ subscriu cu deosebită stimă

G. Stefanoviciu
la Ursul negru.

Pianino

negru, elegant adjustat, sunet minunat și **un clavir englezesc** pe tru **concerte** cu repetiție mehanică duplă **sunt de vîndare** fórte ieftin. (851,3—4.)

Strada Vămei 7, (etagiul I.)

O casă de vêndare.

Casa din Blumena **în Strada Spitalului nr. 2,** în colț, cu 3 odăi, bucătărie etc. **este de vêndare** din mână liberă.

Informații se pot lua tot acolo. 4—4.(838)

Spirt denaturat

din fabrica de spirt a firmei Friedrich Czell și fiiĭ, care **are escelentă putere de iluminat** și e fórte **cu spor,** se capĕtă cu prețul dilei în **depositul de ape minerale la**

Wilhelm Dresnandt,

9—12 **Strada Vămei Nr. 23.**

De vêndare.

O casă cu teren mare, potrivit pentru un econom sau comerciant, este imediat de vêndare.

Informațiĭ la administrația „Gazetei Transilvaniei.“ 2—2 (854)

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face orĭ și când pe timp mai indelungat séu lunare.

Se vinde

VIN nou de Ardeal **natural** litru cu . . . . **36 cr.,** preste 3 litri cu . . . . . **32** „

precum și

VIN vechiŭ litru cu 36, 40 și 50 cr.

O încercare va convinge pe fiecine de bunătatea vinului.

Cu tótă stima:

Maria Bucur Băncilă,

(784,9—10.) pe Tocile Nr. 31.

DEPOSIT de articole igienice. ! **DEPOSIT de mărfurĭ de gumi din Paris.**

J. REIF Specialist, VIENA

I., Brandstätte 3.

Prețurĭ curente în coverte închise franco și gratis

Trimiterea în provincie cu Rambursă.
Discret à K. 2, 4. 6, 8, 10 etc.

A apărut:

NOVELE tom. I.

de Vas. Ranta-Buticescu.

CUPRINSUL:

1. Dragostea unchiașului.	6. Sóre cu plóie.	11. Florile codrului.
2. Parola lui Ali-Musta	7. Florĭ de nunte.	12. Regina balului.
3. Pétra Dochiei.	8. Bombóne.	13. Dracul.
4. Costica.	9. Soția ostașului.	14. Presentul mătușii.
5. Florile dragostei.	10. Tinerețe-Nebunețe.	15. Pentru plăcerĭ.

Prețul unui esemplar spedat franco **1 Cor. 80 fil.**

Se póte procura dela Tipografia „Aurora“ din Gherla — Szamosujvár, dela Tipografia A. Mureșianu Brașov și dela tóte Librăriile mai cunoscute din patrie.

Mare deposit de Pânzărie a lui Benedict Schroll.

Se vinde cu bucata, cu prețul de fabrică,

per cassa se dă sconto de 8%.

Mare asortiment de **COVOARE și CUVERTURI.**

FRAȚII ȘIMAY

Brașov, Têrgul grâului nr. 3.

Trusourĭ complete pentru mirese; deposit de **ALBITURĬ și PANZERII** de masă; asortiment bogat de Confecțiunĭ pentru dame, **articole de modă**, indigene și străine. Se primesc **comande pentru vestminte de dame și bărbați**, care se vor esecuta cât se póte cu gust, solid și punctual, **cu prețuri moderate.**

Cele mai nouă și mai moderne **Perdele de dantelă și lână.**

Deposit mare de Pânză de Olanda și Pânzeturi **calitatea cea mai bună.**

Devisa: Dever mare, câștig puțin.

P. PAVEL, CROITOR WIENES civil și militar.

Am onórea a aduce la cunoscința On. public, că atelierul meu de

Croitorie de uniforme și haine civile,

ce-'l avém sub Bucum Nr. 15 **l'am mutat dela 30 Septemvrie 1902 în Strada Michael-Weiss Nr. 26.**

Atrag atenția p. t. Domnĭ, carĭ servesc anul de voluntar, că la mine se pot căpĕta cu **124** coróne următórele obiecte de uniformă:

1 manta, 1 tunică, 1 pantalon, 1 blusă, 1 baionetă elegantă cu curea după plac, 1 părechiă mănușĭ, 1 cravată.

Tóte aceste haine se confecționéză din **stofe fine** după mĕsură și regulament. Tot-déuna sunt provĕdut **cu stofe englezescĭ.**

Rugând pe On. public de binevoitorul sĕu concurs, subsemnez cu tótă stima

13—12.) **P. PAVEL.**

Comande din provincie se esecută cu tótă acurateța.

Oaspeți primesc

In urma unei cărțĭ postale, merg în persónă a lua mĕsură

ANUNȚ.

Subsemnatul are onóre sĕ se recomande onoratului public din localitate și împrejurime, ca

primul măestru zidar român diplomat, în Brașov,

care întreprinde orĭ-ce lucrărĭ de zidărie nouă și reparaturĭ, ce cad în branșa acésta.

Avênd în vedere **praxa îndelungată**, mĕ aflu în plăcută posiție de a satisface pe deplin orĭ-ce dorință și a mulțumi pe On. public cu serviciile mele. **Primesc** și **pregătirea de planurĭ**, devise și **preliminare** pentru orĭ și cine, fără deosebire de naționalitate, și la cas de trebuință rog pe On. public a mĕ insciința *prin o carte poștală*, asigurându-l că-'l voiŭ mulțămi pe deplin.

Tot-deodată rog pe On. oficii parochiale, eforii școlare, carĭ au de cuget a zidi séu adapta școlĭ, case parochiale și altele, a reflecta la mine. Sunt la disposiție **orĭ și când** a da esplicațiunĭ înainte de a se da planurile în lucrare, fără niciŭ o pretensiune de spese de drum

Tot ce se lucréză este sub conducerea și supraveghierea mea proprie, asemenea orĭ-ce lucrare luată asupra-mi sĕ face in terminul fixat, fără întârdiere și cu preț de tot convenabil.

Rog deci pe On. public pentru sprijinire.

Cu tótă stima

IOAN VOICU,

măestru-zidar,

(804,3—3.) Brașov, Strada Țintașilor Nr. 2/B.

Săpun SCHICHT.

MARCA:

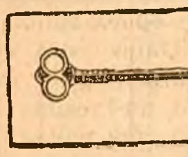
Cerbu seu **Cheia**

Săpunul cel mai bun și cu spor

și prin urmare și

cel mai ieftin.

Nu conține ingrediențe străine vĕtămătóre.

Se capĕtă pretutindenĭ

La cumpĕrare sĕ se observe, ca pe fie care bucată de săpun sĕ fie numele **„Schicht“** și una din mărcile sus indicate.

32—40.(725).

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria și **Nic. I. Ciurcu** la **Eremias Nepoții.**